

HKK75/2011

ID intern unic: 341595

[Версия на русском](#)[Fișa actului juridic](#)**Republica Moldova****CURTEA DE CONTURI****HOTĂRÎRE Nr. 75**
din 24.11.2011**privind Raportul auditului bugetelor unităților administrativ-teritoriale
din raionul Hîncești pe anul 2010 și gestionării patrimoniului public**

Publicat : 27.12.2011 în Monitorul Oficial Nr. 233-236 art Nr : 65

Curtea de Conturi, în prezența președintelui raionului Hîncești dl Gr.Cobzac, ex-președintelui raionului Hîncești dl A.Chetraru, șefului Direcției Generale Finanțe dna V.Braga, șefului Oficiului teritorial Hîncești al Cancelariei de Stat, reprezentantul Guvernului în teritoriu dl A.Postolachi, șefului Direcției administrarea proprietății publice a Agenției Proprietății Publice dl M.Doruc, șefului Inspectoratului Fiscal de Stat pe raionul Hîncești dl A.Loghin, șefului Trezoreriei teritoriale Hîncești dna M.Chiriță, contabilului-șef al Aparatului președintelui raionului dna M.Butuc, șefului Oficiului Cadastral Teritorial Hîncești al Î.S. „Cadastru” dl N.Alexa, primarului or.Hîncești dl A.Botnari, primarului com.Sărata Galbenă dl Șt.Vlas, primarului s.Mingir dl H.Lazăr, primarului s.Lăpușna dl Gh.Chiril, primarului s.Ciuciuleni dl Gh.Grigoraș, precum și a altor persoane cu funcții de răspundere de la entitățile verificate, călăuzindu-se de art.2 alin.(1) și art.4 alin.(1) lit.a) din Legea Curții de Conturi nr.261-XVI din 05.12.2008¹, a examinat Raportul auditului bugetelor unităților administrativ-teritoriale din raionul Hîncești pe anul 2010 și gestionării patrimoniului public.

¹ M.O., 2008, nr.237-240, art.864.

Misiunea de audit s-a realizat în temeiul prevederilor art.28 și art.31 din Legea nr.261-XVI din 05.12.2008 și în conformitate cu Programul activității de audit a Curții de Conturi pe anul 2011, avînd drept scop verificarea: respectării prevederilor regulamentare în asigurarea procesului bugetar de către unitățile administrativ-teritoriale de nivelul I și nivelul II; corespunderii cheltuielilor normelor stabilite de cadrul legislativ și regulator; utilizării eficiente a patrimoniului public.

Auditul a fost planificat și s-a efectuat în conformitate cu Standardele de audit ale Curții de Conturi². Probele de audit au fost obținute în urma aplicării procedurilor analitice și efectuării testelor de fond, cu folosirea diferitelor tehnici și metode, cum ar fi: examinarea rapoartelor financiare, registrelor contabile, documentelor primare; analiza comparativă a datelor și informațiilor financiare; observațiile directe.

² Hotărîrea Curții de Conturi nr.58 din 28.12.2009 „Despre aprobarea Standardelor generale de audit și Standardelor auditului regularității”.

Examinînd rezultatele auditului, audiind raportul prezentat și explicațiile persoanelor cu funcții de răspundere prezente în ședință, Curtea de Conturi

a constatat:

Raportul auditului bugetelor unităților administrativ-teritoriale de nivelul I și nivelul II din raionul Hîncești pe anul 2010 și gestionării patrimoniului public a relevat existența multiplelor nereguli și neconformități admise la utilizarea mijloacelor financiare publice și la gestionarea patrimoniului public, care se exprimă prin următoarele:

- Planificarea necorespunzătoare de către AAPL a veniturilor bugetare formate în teritoriu și neasigurarea colectării depline a veniturilor planificate și calculate au dus la ratarea unor venituri în sumă de circa 7913,7 mii lei, iar managementul inefficient al bunurilor publice – la ratarea unor venituri din chiria și privatizarea spațiului locativ.

- Nemonitorizarea conformă și interacțiunea necorespunzătoare a autorităților din domeniul economico-financiar și fiscal au determinat formarea, la 31.12.2010, a restanțelor fiscale și nefiscale în sumă totală de 2282,2 mii lei.

- Cadrul normativ metodologic imperfect privind determinarea transferurilor de la bugetele ierarhic superioare către bugetele locale, destinate uniformizării nivelului de asigurare financiară, precum și lipsa unui mecanism bine definit de stabilire a normativelor de cheltuieli au generat un sold în sumă de 19,1 mil. lei, realocat în scopuri neprevăzute inițial.

- Salarizarea în sumă de 278,9 mii lei a personalului de conducere din cadrul unor instituții de învățământ s-a efectuat cu abateri de la prevederile legale.

- Unele AAPL au achiziționat lucrări și servicii de amenajare a teritoriului contrar prevederilor legale în materie de liberă concurență și transparență, astfel generând datorii creditoare în sumă de 1516,2 mii lei și raportînd neregulamentar cheltuieli în sumă de 571,0 mii lei.

- Neasigurarea unui management financiar eficient privind alocațiile pentru investiții și reparații capitale, precum și nerespectarea legislației în vigoare ce ține de acest domeniu au cauzat un șir de nereguli și erori, exprimate prin: nerespectarea procedurilor de achiziție publică; contractarea lucrărilor în sumă de 493,2 mii lei fără declararea conflictelor de interese și a lucrărilor neprevăzute în caietul de sarcini în sumă de 380,1 mii lei; contractarea și executarea lucrărilor în sumă de 2105,2 mii lei în lipsa proiectului elaborat și verificat regulamentar; modificarea neargumentată a elementelor contractuale încheiate în sumă de 223,1 mii lei; neasigurarea reținerii garanției de bună execuție în sumă de 526,9 mii lei; dezafectarea mijloacelor bugetare în sumă de 1,4 mil. lei pe un termen de 8 luni, precum și efectuarea unor cheltuieli în sumă de 14504,2 mii lei fără asigurarea eficienței și raționalității lor.

- La lichidarea consecințelor inundațiilor din vara anului 2010, nu s-au aprobat în termen oportun procedurile și reglementările privind statutul de sinistat, ceea ce a dus la acordarea nejustificată a ajutorului material în sumă de 5846,5 mii lei.

- Lipsa unei evidențe contabile conforme privind primirea și consumul produselor alimentare în sumă de 1747,4 mii lei determină un risc înalt al inexistenței acestor cheltuieli.

- Repartizarea către instituțiile educaționale a ajutorului umanitar în sumă de 1837,9 mii lei cu termenul de păstrare expirat, folosit pentru alimentarea copiilor, reprezintă un pericol pentru sănătatea acestora.

- Angajarea neregulamentară prin cumul în proiectele de finanțare a funcționarilor publici abilitați cu funcții în domeniul de resort din contul granturilor externe a determinat apariția conflictului de interese și utilizarea neconformă a mijloacelor financiare gestionate în sumă de 965,6 mii lei.

- Lipsa evidenței adecvate a patrimoniului public a condiționat denaturări și devieri între datele Camerei Înregistrării de Stat, evidenței contabile și ale dării de seamă prezentate Agenției Proprietății Publice, precum și nereflectarea în evidența contabilă a patrimoniului public în sumă de 13264,7 mii lei.

- Neaprobarea rapoartelor financiare ale agenților economici fondați și lipsa acestora la AAPL determină nemonitorizarea patrimoniului public gestionat de către agenții economici, precum și riscul pierderii acestuia.

- Neînregistrarea în Registrul bunurilor imobile de către unele AAPL a drepturilor asupra clădirilor și rețelelor de gaze, inclusiv terenurile aferente, în valoare de 107990,9 mii lei, precum și asupra altor bunuri imobile generează riscul pierderii acestora.

- Neîncheierea cu instituțiile medico-sanitare publice a contractelor privind transmiterea în comodat a patrimoniului gestionat de către acestea în sumă totală de 103299,1 mii lei și lipsa unei metodologii de evidență a bunurilor transmise în comodat determină folosirea bunurilor în lipsa drepturilor, precum și evidența necorespunzătoare a lor.

- Neasigurarea înregistrării regulamentare a drepturilor asupra bunurilor imobile în Registrul bunurilor imobile, lipsa unei evidențe a bunurilor imobile locative și nelocative, precum și a unui control adecvat din partea Consiliului orașenesc Hîncești și primăriei or. Hîncești asupra activității întreprinderilor municipale au dus la pierderea patrimoniului orașenesc în valoare de 569,6 mii lei.

- Încălcarea procedurilor de autorizare a lucrărilor de construcție de către funcționarii primăriei or. Hîncești, lipsa acțiunilor din partea Inspecției de Stat în Construcții pe raionul Hîncești, precum și efectuarea lucrărilor de construcție cu încălcări semnificative ale normelor tehnice au cauzat distrugerea unei porțiuni de drum public din partea de centru a orașului Hîncești, ceea ce a dus la prejudicierea proprietății publice cu suma de circa 11,3 mil. lei.

- Executarea lucrărilor de proiectare în lipsa determinării surselor de finanțare a lucrărilor de proiectare și executare a determinat imobilizarea de către CR Hîncești a mijloacelor financiare în sumă de 2049,3 mii lei.

- Neasigurarea interacțiunii eficiente dintre AAPL și Oficiul Cadastral Teritorial Hîncești, precum și a finalizării lucrărilor de înregistrare primară masivă a terenurilor și de delimitare a terenurilor proprietate publică determină lipsa evidenței conforme a terenurilor proprietate publică, gestionarea lor de către persoane neautorizate, pierderea drepturilor de proprietate asupra lor, neimpozitarea tuturor bunurilor imobile etc.

- Primăria or. Hîncești și primăria s. Ciuciuleni, la vânzarea-cumpărarea terenurilor proprietate publică locală, au acordat neregulamentar dreptul de eșalonare a plăților în sumă de 326,7 mii lei pe o perioadă de pînă la trei ani.

- Unele AAPL nu au asigurat un management contabil corespunzător, ceea ce a dus la reflectarea neregulamentară în evidența contabilă a cheltuielilor pentru reparații și investiții capitale în sumă totală de 3691,3 mii lei, a altor cheltuieli în sumă de 293,0 mii lei, precum și a valorii patrimoniului local în sumă de 3648,1 mii lei.

Iregularitățile și abaterile constatate se datorează nivelului scăzut al disciplinei financiare a factorilor de decizie din cadrul entităților supuse verificării, respectării insuficiente de către aceștia a cadrului normativ, precum și controlului intern nesatisfăcător.

Reieșind din cele expuse, în temeiul art.7 alin.(1) lit.a), art.15 alin.(2) și alin.(4), art.16 lit.c), art.34 alin.(3) și alin.(7) din Legea Curții de Conturi nr.261-XVI din 05.12.2008, Curtea de Conturi

hotărâște:

1. Se aprobă Raportul auditului bugetelor unităților administrativ-teritoriale de nivelul I și nivelul II din raionul Hîncești pe anul 2010 și gestionării patrimoniului public, care se anexează la prezenta Hotărîre.

2. Prezenta Hotărîre și Raportul de audit se remit:

2.1. Consiliului raional Hîncești, președintelui raionului, consiliilor locale și primarilor or. Hîncești și satelor/comunelor Boghiceni, Bozieni, Bujor, Caracui, Cărpineni, Cioara, Ciuciuleni, Crasnoarmeischoie, Cotul Morii, Dancu, Lăpușna, Mereșeni, Mingir, Nemțeni, Obileni, Onești, Sărata Galbenă, pentru informare, și se cere asigurarea implementării recomandărilor auditului, indicate în Raportul de audit, de către instituțiile din subordine și agenții economici fondați, cu determinarea acțiunilor concrete în vederea înlăturării deficiențelor constatate și stabilirea termenelor și persoanelor responsabile de implementarea recomandărilor;

2.2. Cancelariei de Stat și Oficiului teritorial Hîncești, pentru informare, și se cere asigurarea controlului administrativ al activității autorităților administrației publice locale de nivelul I și nivelul II în corespundere cu cadrul legal, în vederea neadmiterii încălcărilor și neajunsurilor constatate în Raportul de audit;

2.3. Inspectoratului Fiscal de Stat pe raionul Hîncești și se cere verificarea, prin confruntare, a datelor din sistemul informațional al Serviciului Fiscal de Stat cu datele primăriilor din raionul Hîncești privind suprafețele publicitare din raion, cu stabilirea devierilor și cauzelor acestora;

2.4. Ministerului Finanțelor, pentru informare, și se cere:

2.4.1. îmbunătățirea cadrului normativ-metodologic privind calcularea transferurilor de la bugetele ierarhic superioare către bugetele inferioare, destinate uniformizării nivelului de asigurare financiară a acestora, în vederea stabilirii unor criterii și atribuții privind competențele autorităților locale de redimensionare a mijloacelor financiare pentru asigurarea bunei funcționări a instituțiilor subordonate;

2.4.2. elaborarea și aprobarea unor norme metodologice privind planificarea cheltuielilor pentru amenajarea teritoriilor și întreținerea drumurilor locale, precum și a normativelor de finanțare a domeniilor respective;

2.4.3. revizuirea cadrului normativ privind acordarea de ajutoare persoanelor ce au suferit în urma calamităților naturale, în vederea stabilirii tipului ajutoarelor acordate, cuantumului lor, precum și a condițiilor ce urmează să le întrunească acestea pentru a beneficia de ajutoare etc.;

2.4.4. asigurarea, în comun cu trezoreriile teritoriale, a achitării plăților pentru mărfurile, lucrările și serviciile procurate de către autoritățile administrației publice locale doar în cazul confirmării documentare a contractării și livrării acestora, în special pentru serviciile de amenajare a teritoriului;

2.4.5. revizuirea actelor normative, cu stabilirea exhaustivă a modului de înregistrare în evidența contabilă a instituțiilor publice a patrimoniului transmis în comodat instituțiilor medico-sanitare publice, precum și a modului de majorare a valorii acestuia cu valoarea investițiilor și reparațiilor capitale efectuate de instituțiile medico-sanitare publice;

2.5. Ministerului Economiei, pentru informare, și se cere asigurarea raportării corespunzătoare de către autoritățile administrației publice locale a informației privind patrimoniul public gestionat, precum și a înregistrării corespunzătoare a acestora în Registrul patrimoniului public;

2.6. Procuraturii Generale, în vederea examinării conform competențelor;

2.7. Guvernului, pentru informare, și se propune revizuirea cadrului legal, în vederea înlăturării piedicilor și urgentării înregistrării drepturilor asupra patrimoniului public;

2.8. Comisiilor parlamentare: economie, buget și finanțe; administrație publică și dezvoltare regională; cultură, educație, cercetare, tineret, sport și mass-media, pentru informare;

2.9. Președintelui Republicii Moldova, Președintelui Parlamentului, pentru informare.

3. Se ia act că primăria or. Hîncești:

- a luat la evidență mijloacele fixe în sumă de 6895,4 mii lei, transmise în gestiune S.A. „Amen - Ver”;

- a înregistrat în evidența contabilă datoria față de S.A. „Amen-Ver” existentă la situația din 01.10.2011;

- a încheiat cu S.A. „Amen - Ver” contracte de achiziții publice privind amenajarea teritoriului și iluminatul public;

- în perioada august-octombrie 2011 a fost consolidată groapa de fundație din str. M.Hîncu nr. 154 și restabilit parțial drumul public.

4. Despre măsurile întreprinse pentru executarea pct.2.1-2.5 din prezenta Hotărîre se va informa Curtea de Conturi în termen de 6 luni.

5. Prezenta Hotărîre se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

PREȘEDINTELE CURȚII DE CONTURI

Serafim URECHEAN

Nr. 75. Chișinău, 24 noiembrie 2011.

Aprobat
prin Hotărîrea Curții de Conturi
nr. 75 din 24 noiembrie 2011

RAPORTUL
auditului bugetelor unităților administrativ-teritoriale din
raionul Hîncești pe anul 2010 și gestionării patrimoniului public
REZUMAT EXECUTIV

Curtea de Conturi, călăuzindu-se de prevederile art.28 și art.31 din Legea nr.261-XVI din 05.12.2008 și în conformitate cu Standardele de audit¹, a inițiat misiunea de audit, avînd drept scop determinarea:

¹ Hotărîrea Curții de Conturi nr.58 din 28.12.2009 „Despre aprobarea Standardelor generale de audit și Standardelor auditului regularității”.

- respectării de către autoritățile administrației publice locale din raionul Hîncești a prevederilor regulamentare în exercițiul bugetar;
- corespunderii normelor legale a formării, planificării și virării impozitelor și taxelor locale;
- planificării, executării și raportării conforme a cheltuielilor bugetare;
- utilizării și integrității patrimoniului public.

Auditul a fost efectuat cu asistența tehnică din partea partenerilor de dezvoltare, întru obținerea probelor suficiente și relevante, spre a furniza o bază rezonabilă pentru constatările și concluziile determinate de obiectivele auditului.

Misiunea de audit a constatat cazuri de nerespectare a cadrului legal, fiind identificate încălcări și lacune, care au afectat procesul de planificare și de executare a veniturilor și cheltuielilor, precum și buna gestiune a patrimoniului local în perioada anului 2010.

Raportul auditului bugetelor unităților administrativ- teritoriale din raionul Hîncești pe anul 2010 și gestionării patrimoniului public a relevat existența multiplelor iregularități și neconformități admise la

formarea și utilizarea resurselor bugetelor locale din raionul Hîncești și la gestionarea patrimoniului public, care se exprimă prin următoarele:

— **La administrarea impozitelor și taxelor locale:**

Auditul a constatat că președintele raionului și primarii or. Hîncești, satelor și comunelor din raion nu și-au îndeplinit întocmai responsabilitățile privind încasarea veniturilor în bugetele locale, prin ce au admis formarea restanțelor față de bugetele UAT la 31.12.2010 în sumă de 2282,2 mii lei; nu au asigurat realizarea unor proceduri și instrumente eficiente în vederea încasării integrale a veniturilor proprii. Totodată, nu au asigurat respectarea legislației în vigoare la amplasarea obiectelor de publicitate exterioară; efectuarea corectă a calculelor plăților pentru arenda terenurilor. Ca rezultat al celor menționate, bugetele locale din raionul Hîncești au ratat venituri în sumă de circa 7913,7 mii lei.

— **La planificarea transferurilor de la bugetul de nivelul II la bugetele de nivelul I:**

AAPL de nivelul II, folosindu-se de imperfecțiunea cadrului normativ-metodologic privind calcularea transferurilor de la bugetul de nivelul II la bugetele de nivelul I, pentru ajustarea normelor de întreținere bugetară la nivel național, precum și din lipsa unui mecanism de determinare a normativelor de cheltuieli, au revăzut de sine stătător normativele aplicate de către Ministerul Finanțelor, realocînd 19,1 mil. lei bugetelor UAT de nivelul I.

— **La efectuarea cheltuielilor din contul mijloacelor bugetare:**

Urmare a evaluării managementului financiar al executării cheltuielilor bugetelor UAT de nivelul I și nivelul II ale raionului pe perioada auditată, s-a constatat că acesta a fost afectat de nereguli și abateri de la cadrul normativ. Totodată, lipsa controlului intern și a unui management eficient la AAPL, nerespectarea actelor normative în vigoare au generat încălcări ale disciplinei financiare la efectuarea cheltuielilor din bugetele locale, care au rezultat în: efectuarea de cheltuieli neregulamentare și iraționale; utilizarea neregulamentară a granturilor; denaturarea datelor din registrele contabile și dările de seamă; încălcarea procedurilor la achizițiile de mărfuri și servicii. Această situație a cauzat: efectuarea cheltuielilor în lipsa surselor de finanțare în sumă de 1516,2 mii lei; cheltuieli neregulamentare și dubioase în sumă totală de 965,6 mii lei; lipsa evidenței conforme a cheltuielilor în sumă de 1747,4 mii lei; cheltuieli de salarizare calculate pentru supranorme didactice în sumă de 278,9 mii lei; primirea și repartizarea ajutorului umanitar cu termenul de valabilitate expirat, în sumă de 1837,9 mii lei; raportarea neregulamentară a cheltuielilor în sumă de 658,8 mii lei etc.

— **La efectuarea achizițiilor de lucrări:**

AAPL de nivelul I și nivelul II nu au asigurat pe deplin respectarea prevederilor legale, fiind admise multiple încălcări și neajunsuri legate de achiziționarea bunurilor, lucrărilor și serviciilor, care au afectat buna gestiune a mijloacelor publice locale, cum ar fi: includerea unor informații neveridice în darea de seamă privind desfășurarea achizițiilor publice, contractarea lucrărilor cu conflict de interese nedeclarate (493,2 mii lei), efectuarea achizițiilor și lucrărilor în lipsa proiectelor verificate (2105,2 mii lei), modificarea elementelor contractuale (223,1 mii lei), permiterea cesionării dreptului de efectuare a lucrărilor (6,6 mil. lei), nereținerea garanției de bună execuție (526,9 mii lei), cheltuieli cu un risc sporit de iraționalitate și neeficiență (14504,2 mii lei), dezafectarea mijloacelor bugetare pe parcursul a 8 luni (1,4 mil. lei), contractarea lucrărilor neprevăzute în caietul de sarcini (380,1 mii lei), nemajorarea valorii mijloacelor fixe cu valoarea lucrărilor de reparații (972,9 mii lei) etc.

— **La gestionarea patrimoniului și raportarea situațiilor patrimoniale:**

Sistemul de management al gestionării patrimoniului UAT de nivelul I și nivelul II din raionul Hîncești nu a fost conform prevederilor legale, fiind afectat de un șir de deficiențe și lacune, ce se exprimă prin: lipsa unei evidențe conforme a patrimoniului public și a raportării veridice a situațiilor patrimoniale; neasigurarea înregistrării integrale a drepturilor în Registrul bunurilor imobile (107990,9 mii lei); neîncheierea contractelor de comodat privind transmiterea patrimoniului în gestiune (103299,1 mii lei); imobilizarea mijloacelor financiare în lucrări de proiectare fără determinarea sursei finalizării acestora (2049,3 mii lei); ratarea unor venituri din chiria și privatizarea spațiului locativ (611,1 mii lei); pierderea unor bunuri imobile în rezultatul sechestrării și vânzării neregulamentare a acestora (569,6 mii lei); acordarea neregulamentară a dreptului de eșalonare a plății pentru vânzarea-cumpărarea terenurilor în sumă de 326,7 mii lei pe o perioadă de pînă la trei ani etc. Toate acestea se datorează lipsei în cadrul AAPL din raionul Hîncești a unor politici de reglementare a modului de gestionare a patrimoniului public local, fapt care, în consecință, lipsește bugetele UAT de venituri pasibile încasării, necesare pentru asigurarea îndeplinirii obligațiilor legale ale AAPL.

Sînt necesare îmbunătățiri semnificative în ce privește evidența contabilă, întreținerea și protecția corespunzătoare a patrimoniului care aparține UAT de nivelul I și nivelul II. În cazul întreprinderilor municipale, nu este ținută evidența conformă a patrimoniului transmis acestora în gestiune economică, iar IMSP înregistrează în evidență părți diferite ale aceluiași bun, ceea ce determină riscul denaturării

indicilor bilanțului executării bugetului autorităților/instituțiilor publice din raionul Hîncești.

Nu s-au întreprins măsuri eficiente pentru soluționarea situațiilor referitor la patrimoniul public neutilizat în procesul de activitate, acesta continuând să degradeze rapid.

În opinia echipei de audit, neregularitățile și devierile existente în toate domeniile supuse verificării se datorează:

— lipsei unor proceduri formalizate de control intern atât la etapa de planificare, cât și la etapa de executare a veniturilor și cheltuielilor;

— iresponsabilității unor factori de decizie la exercitarea atribuțiilor funcționale;

— neaplicării sau interpretării eronate de către personalul de conducere și de execuție al AAPL din raion a prevederilor legale privind administrarea și gestionarea patrimoniului public local (îndeosebi, în calitate de fondatori ai unor entități), precum și privind domeniul financiar-contabil.

Raportul de audit conține o serie de recomandări referitor la îmbunătățirea planificării și executării veniturilor și cheltuielilor bugetelor UAT de nivelul I și nivelul II din raionul Hîncești, utilizarea conformă a finanțelor și patrimoniului public local, precum și privind asigurarea unei evidențe și raportări conforme ale situațiilor patrimoniale.

INTRODUCERE

Raionul Hîncești este situat în zona de centru a republicii și are o suprafață de 1472,1 km² (inclusiv: terenuri agricole – 716,0 km², terenuri ale fondului silvic – 391,0 km², terenuri ale fondului apelor – 28,9 km², terenuri destinate industriei – 11,6 km² etc.). Populația raionului Hîncești la 01.01.2011 a constituit 118,3 mii locuitori, inclusiv: urbană – 15,2 mii locuitori, și rurală – 103,1 mii locuitori.

Administrația publică locală a raionului Hîncești, care este formată în baza Legii privind organizarea administrativ-teritorială a Republicii Moldova² și activează conform Legii privind administrația publică locală sub propria responsabilitate și în interesul populației locale³, administrează o parte importantă din necesitățile colectivității locale.

---

² Legea nr.764-XV din 27.12.2001 „Privind organizarea administrativ-teritorială a Republicii Moldova”.

³ Legea nr.436-XVI din 28.12.2006 „Privind administrația publică locală” (cu modificările și completările ulterioare; în continuare - Legea nr.436-XVI din 28.12.2006).

Pornind de la domeniile de activitate a AAPL, stabilite prin Legea nr.435-XVI din 28.12.2006⁴, competențele și responsabilitățile AAPL sînt divizate în două niveluri: nivelul I – competențele autorităților publice care sînt constituite și activează pe teritoriul orașului, comunei sau satului, pentru promovarea intereselor și soluționarea problemelor colectivităților locale; nivelul II - competențele autorităților publice care sînt constituite și activează pe teritoriul raionului, pentru promovarea intereselor și soluționarea problemelor populației UAT.

---

⁴ Legea nr.435-XVI din 28.12.2006 „Privind descentralizarea administrativă” (cu modificările și completările ulterioare).

Raionul Hîncești este persoană juridică de drept public și dispune, în condițiile legii, de un patrimoniu distinct de cel al statului și al altor unități administrativ-teritoriale, iar ca unitate administrativ-teritorială este format din 62 de localități rurale și orașul Hîncești, grupate în 39 de primării.

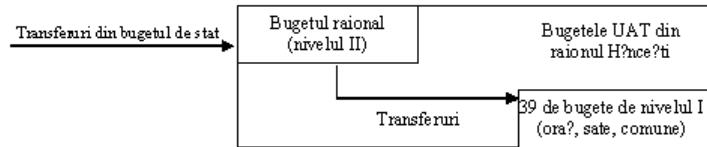
Unitatea administrativ-teritorială, în conformitate cu prevederile legale, beneficiază de autonomie decizională, organizatorică, gestionară și financiară și are dreptul la inițiativă în ceea ce privește administrarea treburilor publice locale, exercitîndu-și, în condițiile legii, autoritatea în limitele teritoriului administrat.

În perioada supusă auditului, din bugetele UAT ale raionului Hîncești au fost finanțați 394 ordonatori terțieri de credite, inclusiv: 58 instituții preșcolare; 51 instituții școlare; 45 case de cultură; 58 biblioteci; 4 stadioane; 18 colective populare; 4 muzee etc.

La finele anului 2010, numărul angajaților în domeniile finanțate din bugetele UAT ale raionului Hîncești a constituit 4494 de unități, inclusiv în: autoritățile executive –260; apărarea națională –6,5; menținerea ordinii publice – 101; instituții preșcolare –926; instituții de învățămînt –2182; biblioteci – 96; muzee –19; alt personal – 903,5.

Contextul general privind formarea și utilizarea bugetelor UAT din raionul Hîncești de nivelul I și nivelul II

Structura bugetelor UAT din raionul Hîncești

Mărimea bugetelor UAT din raionul Hîncești de nivelul I și nivelul II (mii lei)

	Soldul mijloacelor la 01.01.2010	Venituri	Cheltuieli	Excedent / Deficit	Surse de finanțare a deficitului	Soldul mijloacelor la 31.12.2010
Aprobat	-	242.198,0	242.398,0	-200,0	200,0	-
Rectificat	16.154,2	269.020,6	293.058,4	-24.037,8	7.883,8	-
Executat	18.446,6	267.939,7	255.009,5	12.930,2	9.140,8	40.517,6
Efectiv	-	-	255.742,3	-	-	-

Sursă: Rapoartele privind executarea bugetelor UAT pe venituri și pe cheltuieli

Informații detaliate privind veniturile și cheltuielile UAT din raionul Hîncești sînt prezentate în Anexa nr.1 la prezentul Raport.

Derularea procesului bugetar local este strîns legată de cea a procesului bugetar al bugetului de stat. AAPL cu responsabilități ce țin de elaborarea și aprobarea bugetelor locale se împart în două categorii:

I – autorități reprezentative și deliberative (consiliile locale ale orașului, comunelor, satelor și al raionului), care examinează și aprobă bugetul UAT;

II – autorități executive (primarii de orașe, sate, comune și președintele raionului ca ordonatori/executori principali de buget), care asigură elaborarea proiectelor bugetelor locale de nivelul I și nivelul II în baza normativelor stabilite, conform Notelor metodologice⁵ și prevederilor Legii nr.397-XV din 16.10.2003⁶.

⁵ Note metodologice privind elaborarea de către autoritățile administrației publice locale a proiectelor bugetelor UAT pentru anul 2010, elaborate de Ministerul Finanțelor (în continuare – Note metodologice).

⁶ Legea nr.397-XV din 16.10.2003 “Privind finanțele publice locale” (cu modificările și completările ulterioare; în continuare – Legea nr.397-XV din 16.10.2003).

După aprobarea bugetului de stat, bugetele locale sînt corelate la prevederile acestuia.

Conform prevederilor legale, între AAPL de nivelul I și cele de nivelul II nu există raporturi de subordonare. Bugetele de nivelul I și de nivelul II sînt elaborate și executate independent unul de altul. Conform cadrului legal, aceste bugete sînt angajate în relații interbugetare la etapele de elaborare, aprobare și executare, relațiile date fiind caracterizate de delimitarea de către AAPL de nivelul II a veniturilor, prin stabilirea normativelor procentuale de defalcări de la veniturile generale de stat, volumului transferurilor pentru uniformizarea asigurării financiare a bugetelor locale, volumului transferurilor cu destinație specială pentru salarizarea unor categorii de angajați din instituțiile de învățămînt și cultură etc.

Executarea bugetelor locale se efectuează prin sistemul trezorerial al Ministerului Finanțelor, reflectîndu-se, în conformitate cu clasificăția bugetară, în conturi distincte privind: a) încasarea veniturilor; b) efectuarea cheltuielilor în limita alocațiilor aprobate.

Bugetele de nivelul I în sistemul actual nu au stabilite relații directe cu bugetul de stat. Toate relațiile sînt intermediare de AAPL de nivelul II atît la etapa de planificare și executare, cît și la cea de raportare, care se realizează prin prezentarea către DGF a proiectelor bugetelor UAT de nivelul I și a dărilor de seamă privind executarea bugetului.

Cadrul normativ și legislativ relevant

Activitatea AAPL și a subdiviziunilor subordonate ce țin de procesul de executare a bugetului și de

gestionare a patrimoniului public este reglementată de mai multe acte legislative și normative, principalele fiind: Legea nr.436-XVI din 28.12.2006, Legea nr. 847-XIII din 24.05.1996⁷, Legea nr.397-XV din 16.10.2003, Legea nr.523-XIV din 16.07.1999⁸, Instrucțiunea nr.94⁹, Instrucțiunea nr.93¹⁰, Instrucțiunea aprobată prin ordinul MF nr.51¹¹, Notele metodologice privind elaborarea de către autoritățile administrației publice locale a proiectelor bugetelor etc.

⁷ Legea nr. 847-XIII din 24.05.1996 „Privind sistemul bugetar și procesul bugetar” (cu modificările și completările ulterioare).

⁸ Legea nr.523-XIV din 16.07.1999 „Cu privire la proprietatea publică a unităților administrativ-teritoriale” (cu modificările și completările ulterioare).

⁹ Ordinul ministrului finanțelor nr.94 din 19.07.2010 „Despre aprobarea Instrucțiunii cu privire la evidența contabilă în contabilitățile centralizate din cadrul primăriilor satelor (comunelor), orașelor” (în continuare – Instrucțiunea nr.94).

¹⁰ Ordinul ministrului finanțelor nr.93 din 19.07.2010 „Despre aprobarea Instrucțiunii cu privire la evidența contabilă în instituțiile publice” (în continuare – Instrucțiunea nr.93).

¹¹ Ordinul ministrului finanțelor nr.51 din 16.08.2004 „Despre aprobarea Instrucțiunii cu privire la evidența contabilă a execuției bugetului raional, municipal Bălți, municipal Chișinău și bugetului central al unității teritorial autonome cu statut juridic special în direcțiile finanțe” .

SFERA ȘI ABORDAREA AUDITULUI

Auditul bugetului raionului Hîncești a fost realizat în conformitate cu Standardele de audit ale Curții de Conturi, bazîndu-se pe o abordare orientată spre evaluarea conformității execuției bugetare, cu aplicarea unor proceduri caracteristice atît auditului regularității, cît și auditului performanței.

Pentru a ghida activitatea de audit și a cuprinde aspectele ce țin de execuția bugetelor UAT din raionul Hîncești referitor la planificarea, executarea veniturilor și a cheltuielilor bugetelor, precum și aspectele ce țin de evidența și raportarea situațiilor patrimoniale ale UAT, au fost elaborate următoarele obiective de audit:

• **Obiectivul I:** A elaborat și a executat UAT partea de venituri a bugetelor în conformitate cu Legea privind finanțele publice locale și cu alte acte normative în vigoare?

• **Obiectivul II:** A executat UAT bugetul aprobat în conformitate cu Legea privind finanțele publice locale și cu actele legislative și normative aplicabile, precum și a înregistrat în modul corespunzător cheltuielile și a asigurat faptul ca cheltuielile respective să corespundă actelor legislative și normative aplicabile?

• **Obiectivul III:** A raportat UAT în modul corespunzător, a întreținut și a protejat adecvat mijloacele sale fixe și patrimoniul?

Potrivit pragului de semnificație și riscurilor determinate la etapa de planificare a auditului, acțiunile de audit au fost efectuate la următoarele entități: Aparatul Consiliului raional; Direcția Generală Finanțe; Direcția Generală Învățămînt, Tineret și Sport; Secția Cultură; unele primării ale UAT din componența raionului Hîncești etc.

Întru realizarea obiectivelor auditului și colectarea probelor de audit, s-au efectuat următoarele proceduri de audit:

• Au fost analizate deciziile organelor deliberative și executive ale UAT, în vederea stabilirii nivelului de executare a acestora.

• S-a verificat dacă veniturile pasibile încasării în bugetele UAT au fost planificate și încasate regulamentar.

• Au fost revizuite procesul și procedurile de achiziție publică, pentru verificarea conformității acestora cu normele regulamentare.

• În baza eșantionării, s-a verificat dacă unele cheltuieli bugetare semnificative ce țin de retribuirea muncii, procurarea mărfurilor și serviciilor, reparații și investiții capitale sînt legale și conforme.

• Au fost verificate situațiile patrimoniale raportate de către UAT, acestea fiind confruntate cu documentele contabile și înregistrările financiare respective.

• S-au aplicat diferite proceduri analitice, precum și s-au efectuat alte teste de fond, totodată fiind solicitată și confruntată informația de la diferite entități.

• Au fost realizate interviuri cu angajații autorităților administrației publice locale privind funcționarea controalelor interne asupra anumitor aspecte de activitate.

CONSTATĂRI, CONCLUZII ȘI RECOMANDĂRI

Obiectivul I: A elaborat și a executat UAT partea de venituri a bugetelor în conformitate cu Legea privind finanțele publice locale și cu alte acte normative în vigoare?

Reieșind din atribuțiile care îi revin conform Regulamentului, DGF asigură baza de calcule, estimările și prognozele fundamentate ale veniturilor și cheltuielilor bugetare, inclusiv ale UAT de nivelul I. Totodată, DGF este responsabilă de elaborarea proiectului bugetului raional, formând relațiile interbugetare în raport cu bugetele UAT de nivelul I. Verificările efectuate denotă că DGF nu și-a exercitat corespunzător atribuțiile respective, fiind constatate cazuri de estimare incorectă a bazei fiscale și alte deficiențe ce țin de prognoza bugetară a părții de venituri a bugetelor UAT de nivelul I și nivelul II.

Auditul a constatat că AAPL nu și-au asumat întocmai responsabilitățile și nu au contribuit pe deplin la încasarea veniturilor, astfel neasumându-și responsabilitățile conform prevederilor art.32 din Legea nr.397-XV din 16.10.2003, nu au asigurat realizarea unor proceduri și instrumente eficiente în vederea încasării integrale a veniturilor proprii în bugetele UAT.

Deși pe parcursul ultimilor 5 ani veniturile totale ale bugetelor UAT din raionul Hîncești au avut o tendință de creștere de la 119,1 mil. lei (în anul 2006) pînă la 267,9 mil. lei (în anul 2010), veniturile proprii s-au majorat neesențial - de la 43,6 mil. lei (în anul 2006) pînă la 44,3 mil. lei (în anul 2010). Ca urmare, sursa principală a veniturilor în bugetul UAT din raion sînt transferurile din bugetul de stat, a căror pondere în anul 2010 a constituit 80,6%.

Deficiențele constatate în procesul de programare și administrare a veniturilor proprii ale UAT de nivelul I și nivelul II din raionul Hîncești au fost generate de: lipsa de conlucrare între diferite autorități (DGF, primăria și IFS pe raionul Hîncești); lipsa unor reglementări privind procesul de elaborare a bugetelor UAT (avînd în vedere caracterul recomandabil al Notelor metodologice, elaborate de MF); neelaborarea și neimplementarea unor proceduri ale controlului intern la componentele respective, care ar responsabiliza părțile implicate în aceste procese.

Atît situațiile constatate la planificarea veniturilor, cît și activitatea necorespunzătoare a executorilor de buget afectează baza impozabilă și, respectiv, nu dezvoltă capacitatea instituțională a AAPL de sporire a veniturilor proprii. Astfel, numai în urma verificărilor selective efectuate, s-a constatat ratarea veniturilor în bugetele UAT din raion în sumă totală de 7913,7 mii lei.

Totodată, există probleme și riscuri generate de factorii subiectivi în acțiunile de distribuire a transferurilor provenite din bugetul de stat, ceea ce a cauzat reducerea și realocarea neregulamentară a transferurilor pentru uniformizarea asigurării financiare a UAT de nivelul I în sumă totală de 19,1 mil. lei.

Întru argumentarea celor menționate, se exemplifică următoarele.

• Managementul existent la administrarea veniturilor bugetelor UAT din raionul Hîncești nu a asigurat încasarea deplină a tuturor veniturilor planificate. Totodată, executarea veniturilor pe compartimente, care a variat de la 57,3 % pînă la 263%, denotă planificarea neconformă a acestora.

Pentru exercițiul bugetar 2010, prevederile definitive la partea de venituri a bugetului raionului au fost executate la nivel de 101%.

Structura veniturilor bugetului raionului Hîncești pe anul 2010 este reflectată în Tabelul nr.1.

Tabelul nr.1

Indicatori	Aprobat (mii lei)	Rectificat (mii lei)	Executat (mii lei)	Pondere în executat (%)	Diferențe +, - (mii lei)	Executat (%)
Venituri, total, inclusiv:	242198,0	269020,6	267939,7	100,0	-1080,9	99,6
Venituri proprii, din care:	39232,9	46163,4	46672,6	17,4	+509,2	101,0
-Impozit pe venit	16927,0	16911,0	17890,4			105,8
-Impozit pe proprietate	8722,8	8859,5	8191,6			92,5
-Impozite interne pe mărfuri și servicii	3972,0	5988,9	7098,9			118,5
-Alte venituri din activitatea de întreprinzător	2168,3	2085,7	1933,2			92,7
-Taxe și plăți	3508,9	3564,0	3569,7			100,2

administrative						
-Amenzi și sancțiuni administrative	0,0	292,6	369,0			126,1
-Granturi	3933,9	8461,7	7619,8			90,1
Mijloace speciale	4309,4	5109,2	5165,4	2,0	+ 56,2	101,1
Veniturile fondurilor speciale	180,0	180,0	103,5	-	-76,5	57,5
Total (fără transferuri de la bugetul de stat)	43722,3	51452,6	51941,5	19,4	+488,9	101,0
Transferuri de la bugetul de stat pentru cheltuieli curente	189120,0	189120,0	189120,0	70,6	-	100,0
Alocații de la bugetul de stat pentru cheltuieli curente	-	11827,1	11827,1	4,4	-	100,0
Alocații de la bugetul de stat pentru cheltuieli capitale	5985,0	11791,9	10222,1	3,8	-1569,8	86,7
Transferuri între componentele bugetului	3370,7	4829,0	4829,0	1,8	-	100,0
Total, transferuri de la bugetul de stat	198475,7	217568,0	215998,2	80,6	-1569,8	99,3

Sursă: Raportul privind executarea bugetelor unităților administrativ-teritoriale pe venituri, la toate componentele, pe anul 2010

Analiza structurii veniturilor bugetelor UAT din raion denotă că în anul 2010 sursa de bază a formării veniturilor au fost transferurile de la bugetul de stat, a căror pondere a constituit 80,6% (215998,2 mii lei). Veniturile proprii au alcătuit 17,4% din veniturile totale, iar mijloacele speciale – 2,0%. Ca surse de finanțare a deficitului bugetar au servit mijloacele din vânzarea și privatizarea bunurilor proprietate publică (6913,8 mii lei) și din împrumuturi (2227,0 mii lei).

Urmare a analizei executării părții de venituri a bugetelor UAT în anul 2010, s-a constatat că pe 15 tipuri de venituri n-au fost acumulate mijloace în sumă totală de 1813,6 mii lei, din care ponderea cea mai mare revine taxei pentru patenta de întreprinzător - 347,4 mii lei, urmată de taxa pentru amenajarea teritoriului - 308,7 mii lei, impozitul funciar pe terenurile cu destinație agricolă ale gospodăriilor țărănești - 273,9 mii lei, taxa de folosire a drumurilor, percepută de la posesorii de vehicule înmatriculate în Republica Moldova - 213,4 mii lei, impozitul funciar pe terenurile cu destinație agricolă ale agenților economici - 178,1 mii lei. Concomitent, la 27 tipuri de venituri au fost obținute venituri suplimentare în sumă de 3282,8 mii lei, din care ponderea cea mai mare revine taxei pentru amenajarea localităților din zona de frontieră - 1383,9 mii lei, urmată de impozitul pe venit din salariu - 715,9 mii lei, taxa pentru unitățile comerciale - 225,5 mii lei, alte impozite pe venit – 187,9 mii lei.

La situația din 01.01.2010, restanțele contribuabililor față de bugetele UAT din raion la plățile de bază, conform informației IFS pe raionul Hîncești, constituiau 2294,2 mii lei, iar la 31.12.2010 – 2282,2 mii lei, sau cu 12,0 mii lei mai puțin. Cele mai mari restanțe se atestă la impozitul funciar – 1579,0 mii lei, și la mpozitele pe venit – 336,7 mii lei. De menționat că aceste restanțe constituie o rezervă a veniturilor proprii, însă, potrivit Notelor metodologice elaborate de Ministerul Finanțelor, acestea nu sînt luate în calcul la determinarea veniturilor bugetelor locale și, respectiv, la calcularea transferurilor.

Discrepanțele semnificative la executarea părții de venituri denotă o prognozare și planificare incorectă a veniturilor bugetelor UAT din raion.

• AAPL n-au dat dovadă de preocupare suficientă de evaluarea și colectarea tuturor veniturilor proprii. Nerespectarea legislației funciare, precum și lipsa unor proceduri ale controlului intern au determinat faptul că 12 primării din raionul Hîncești au utilizat ineficient terenurile proprietate publică a UAT. Ca urmare, potrivit estimărilor auditului, suma veniturilor nerealizate constituie circa 7377,0 mii lei.

Potrivit art.10/1 alin.(1) din Legea nr.1308-XIII din 25.07.1997¹², în cazul în care proprietarii

obiectelor privatizate sau ai întreprinderilor și obiectelor private nu au cumpărat sau nu au arendat terenuri aferente obiectelor și întreprinderilor menționate, de la aceștia se va încasa anual plata pentru folosirea terenului, stabilită în mod unilateral de consiliile locale, nu mai mică decât plata anuală pentru arendă și nu mai mare de 10% din prețul normativ al pământului.

¹² Legea nr.1308-XIII din 25.07.1997 “Privind prețul normativ și modul de vânzare-cumpărare a pământului” (cu modificările și completările ulterioare; în continuare – Legea nr.1308-XIII din 25.07.1997).

În pofida faptului că, în baza deciziilor sale, Consiliul orașenesc Hîncești a aprobat plata anuală pentru folosirea terenurilor proprietate publică a UAT, aferente construcțiilor private, în cuantum de 10% din prețul normativ al pământului, primăria or. Hîncești n-a planificat, n-a calculat și n-a încasat plata pentru folosirea terenurilor cu suprafața de **7,9 ha**, în sumă de **1020,5 mii lei** (Cooperativa raională de consum Hîncoop (6,5 ha) - în sumă de 841,3 mii lei; Asociația automobiliștilor (1,4 ha) – de 179,2 mii lei).

Ca rezultat al faptului că consiliile locale, prin deciziile sale, n-au stabilit mărimea plății pentru folosirea terenurilor, primăriile or. Hîncești, satelor/comunelor Boghicieni, Bozieni, Bujor, Caracui, Cărpineni, Cioara, Ciuciuleni, Crasnoarmeiscoie, Lăpușna, Mingir și Sărata Galbenă din raionul Hîncești n-au întreprins măsurile corespunzătoare în vederea planificării și încasării tuturor plăților pasibile de la folosirea terenurilor proprietate publică a UAT, aferente întreprinderilor și obiectelor private cu suprafața totală de 239,4 ha. Prin urmare, potrivit estimărilor auditului, suma veniturilor nerealizate de la folosirea terenurilor menționate constituie pînă la **6300,7 mii lei** (inclusiv primăriile: or. Hîncești - 2008,5 mii lei (33,82 ha); satelor/comunelor Boghicieni - 50,3 mii lei (11,95 ha); Bozieni - 152,2 mii lei (19,01 ha); Bujor - 366,6 mii lei (36,58 ha); Caracui - 278,4 mii lei (21,26 ha); Cărpineni - 380,3 mii lei (3,19 ha); Cioara - 181,8 mii lei (36,87 ha); Ciuciuleni - 174,6 mii lei (4,06 ha); Crasnoarmeiscoie - 256,2 mii lei (23,91 ha); Lăpușna - 1419,7 mii lei (11,34 ha); Mingir - 773,3 mii lei (27,01 ha); Sărata Galbenă - 258,8 mii lei (10,41 ha)).

La impozitarea pășunelor și fînețelor, 5 primării din raion nu au ținut cont de suprafețele înregistrate în registrele cadastrale și de indicii cadastrali stabiliți pe localitate (bonitatea terenurilor), aceștia fiind diminuați. Ca urmare, nu s-a planificat, calculat și încasat impozitul funciar în sumă totală de **55,8 mii lei**, ceea ce a condiționat majorarea transferurilor din bugetul de stat cu aceeași sumă (primăriile: or.Hîncești - 10,6 mii lei; satelor/comunelor Bozieni - 3,6 mii lei; Cărpineni - 23,3 mii lei; Ciuciuleni - 9,7 mii lei; Lăpușna - 8,6 mii lei).

• Necesită îmbunătățire mecanismul de monitorizare a plasării obiectelor de publicitate, iar lipsa de conlucrare cu IFS pe raionul Hîncești în această privință a cauzat ratarea unor venituri estimate la suma de 536,7 mii lei.

Primăria or.Hîncești nu a întreprins acțiuni eficiente pentru încasarea în volum deplin a taxei pentru plasarea publicității, ceea ce a dus la diminuarea veniturilor încasate în bugetul orașenesc în anul 2010 pînă la suma de 536,7 mii lei. Conform datelor prezentate de primăria or.Hîncești, în anul 2010, suprafața publicitară medie autorizată a constituit 1513,3 m², urmînd să fie asigurată încasarea a circa 756,7 mii lei¹³, sau cu circa 536,7 mii lei mai mult decât suma real încasată (220,0 mii lei).

¹³ Reieșind din mărimea taxei pentru plasarea publicității în sumă de 500 de lei pentru fiecare metru pătrat de suprafață publicitară, aprobată prin Decizia Consiliului orașenesc Hîncești nr.02/02 din 12.02.2010 „Cu privire la taxele locale pe anul 2010”.

Din explicațiile prezentate de specialistul în planificare din cadrul primăriei or.Hîncești, precum și de arhitectul orașului, taxa în cauză se calculează în baza datelor din anul precedent și se încasează doar pe perioada efectivă a plasării publicității pe panou, ceea ce contravine prevederilor art.291 din Codul fiscal¹⁴, care stabilește ca obiect al impunerii suprafața publicitară, și nicidecum termenul de plasare a publicității.

¹⁴ Codul fiscal nr.1163-XIII din 24.04.1997 (cu modificările și completările ulterioare; în continuare – Codul fiscal).

Urmare confruntării datelor prezentate de către primăria or.Hîncești cu informația prezentată de IFS

pe raionul Hîncești, s-au constatat diferențe între taxa de plasare a publicității ce trebuia calculată reieșind din suprafața publicitară deținută și cea declarată la SFS în sumă totală de 565,9 mii lei, inclusiv la: „Rolvio Grup” S.R.L. (150,8 mii lei), „Arbomax” (90,0 mii lei), „Baobab” S.R.L. (58,5 mii lei), „Standart” S.R.L. (38,3 mii lei), „Vatanan” S.R.L. (36,0 mii lei), A.Juc (36,0 mii lei), „Jmic Media” (27,2 mii lei), „CascadVin” S.R.L. (26,0 mii lei), „Vendostar” S.R.L. (23,6 mii lei), BC „Banca de Economii” (23,2 mii lei), „Cassidias” S.R.L. (15,3 mii lei), „Varo inform” S.R.L. (14,1 mii lei), „PR & Reclama” (7,7 mii lei), „MediaProspect” (7,6 mii lei), „Dina Cociug” (4,5 mii lei), Î.I. „DELIU” (2,7 mii lei), Ion Turtureanu (2,2 mii lei), BC „ProcreditBank” (1,7 mii lei).

• ***Cadrul normativ metodologic imperfect privind calculul transferurilor de la bugetul de nivelul II la bugetul de nivelul I pentru uniformizarea asigurării financiare a acestora, precum și lipsa unui mecanism bine definit de stabilire a normativelor de cheltuieli au generat reduceri și realocări ale mijloacelor transferate din bugetul de stat pentru unele primării în sumă de 19,1 mil. lei.***

Conform art.9 din Legea nr.397-XV din 16.10.2003, pentru uniformizarea gradului de satisfacere a necesităților în resurse bugetare ale unităților administrativ-teritoriale, prin legea bugetară anuală, de la bugetul de stat pentru bugetele UAT de nivelul II, se stabilesc transferuri din contul fondului de susținere financiară a unităților administrativ-teritoriale.

Procedura de stabilire a transferurilor este stabilită de Notele metodologice elaborate de Ministerul Finanțelor¹⁵, care prevăd prognozele macroeconomice, principiile de bază ale politicii statului în domeniul veniturilor și cheltuielilor bugetare pe anul următor, prognozele normativelor de defalcări de la veniturile generale de stat și unele momente specifice de calculare a transferurilor ce se prognozează a fi alocate acestor bugete de la bugetul de stat.

¹⁵ Elaborate în conformitate cu prevederile Legii nr.847-XIII din 24.05.1996 și Legii nr.397-XV din 16.10.2003.

Conform Notelor metodologice, pentru stabilirea raporturilor între bugetul de stat și bugetele UAT de nivelul II, în anul 2010, la compartimentul cheltuieli pentru învățământul public, normativul (cheltuielile medii) de întreținere a unui copil/elev din bugetul de stat în instituțiile de învățământ a constituit: 8022,4 lei – pentru întreținerea unui copil în instituțiile preșcolare; 5246,5 lei – pentru întreținerea unui elev în școli, gimnazii și licee; 899,8 lei – pentru întreținerea unui elev în activitățile extrașcolare. Totodată, Notele metodologice nu stabilesc componența cheltuielilor ce stau la baza acestui normativ.

DGF nu a comunicat autorităților executive ale UAT de nivelul I modul de calculare a transferurilor destinate acestor bugete de la bugetul UAT de nivelul II, după cum prevede art.19 al Legii nr.397-XV din 16.10.2003, limitându-se doar la invocarea principiilor generale stabilite de Ministerul Finanțelor în Notele metodologice. Ca urmare, calcularea transferurilor de la bugetul de nivelul II către bugetele de nivelul I pentru uniformizarea asigurării financiare urma a fi efectuată în conformitate cu principiile stabilite în Notele metodologice elaborate de Ministerul Finanțelor. De fapt, AAPL de nivelul II din raionul Hîncești au aprobat pe anul 2010 transferuri pentru întreținerea unui copil în instituțiile preșcolare de nivelul I în baza unor normative diferențiate, care au variat la aceleași categorii de instituții de la 4453,6 lei pînă la 11022,2 lei pentru un copil, constituind, în medie, 7644,4 lei pentru un copil, sau cu 378,0 lei mai puțin decît s-a stabilit de Ministerul Finanțelor la calcularea transferurilor (8022,4 lei). Mijloacele financiare primite de la bugetul de stat pentru întreținerea copiilor, nealocate bugetelor UAT de nivelul I, în sumă de circa 2,1 mil. lei, conform deciziilor Consiliului raional, au fost distribuite ca cheltuieli capitale unor AAPL de nivelul I în lipsa criteriilor respective.

O situație analogică este prezentă și în cazul calculării transferurilor pentru întreținerea unui elev și pentru activitățile extrașcolare, atunci cînd AAPL de nivelul II au micșorat normativul mediu de întreținere pe raion de la 5246,5 lei pînă la 5016,0 lei și, respectiv, de la 899,8 lei pînă la 240,5 lei. Din mijloacele financiare nedistribuite în sumă de 17,0 mil. lei, doar 5,7 mil lei au fost repartizate pentru finanțarea școlilor sportive și muzicale, cabinetului metodic și contabilității centralizate, restul mijloacelor fiind distribuite pentru cheltuieli capitale unor AAPL de nivelul I.

De menționat că transferurile din bugetul de stat pentru cheltuieli capitale au fost aprobate prin Legea bugetară anuală ca cheltuieli distincte, pentru fiecare obiect în parte, care în anul 2010, pentru UAT din raionul Hîncești (s./com.Călmățui, Boghicieni, Cărpineni), au constituit 1,7 mil. lei.

A acțiunile AAPL de nivelul II din raionul Hîncești nu sprijină autonomia financiară a UAT de nivelul I, ceea ce contravine prevederilor generale naționale și europene.

Recomandări:

1. Președintele raionului și DGF să asigure standardizarea și stabilirea metodelor de evaluare a bazei impozabile fundamentate, pentru elaborarea prognozei bugetare pe toate tipurile de venituri fiscale și nefiscale și o planificare conformă a acestora.

2. Consiliul raional Hîncești, președintele raionului și DGF să asigure o conlucrare eficientă cu AAPL de nivelul I și alte părți implicate în procesul de planificare a bugetului, în vederea prognozării și evaluării optime a veniturilor bugetelor UAT din raion.

3. Primăriile or.Hîncești, satelor/comunelor Boghicieni, Bozieni, Bujor, Caracui, Cărpineni, Cioara, Ciuciuleni, Crasnoarmeisicoie, Lăpușna, Mingir și Sărata Galbenă:

3.1. să impună, conform prevederilor legale, plata pentru folosirea terenurilor proprietate publică aferente întreprinderilor și obiectelor private, să calculeze și să încaseze aceste plăți;

3.2. să asigure planificarea, calcularea și încasarea impozitului funciar conform normelor legale.

4. Primăria or. Hîncești, în comun cu IFS pe raionul Hîncești, să asigure o estimare corectă a veniturilor din taxa pentru plasarea publicității și să verifice, prin confruntare, datele existente în sistemul informațional al SFS cu datele primăriei or. Hîncești (privind suprafața publicitară), cu stabilirea și eliminarea divergențelor și cauzelor acestora.

Obiectivul II: A executat UAT bugetul aprobat în conformitate cu Legea privind finanțele publice locale și cu actele legislative și normative aplicabile, precum și a înregistrat în modul corespunzător cheltuielile și a asigurat faptul ca cheltuielile respective să corespundă actelor legislative și normative aplicabile?

Urmare evaluării managementului financiar al executării cheltuielilor din bugetele UAT de nivelul I și nivelul II pentru perioada auditată, prin prisma cadrului regulator, s-a constatat că acesta a fost afectat de nereguli și abateri de la prevederile regulamentare, neavînd tendințe de îmbunătățire. Încălcările admise de factorii de decizie din cadrul AAPL din raion auditate au determinat efectuarea cheltuielilor neregulamentare și iraționale în sumă totală de 8,7 mil. lei (inclusiv: 5,4 mil. lei – la valorificarea mijloacelor financiare pentru investițiile și reparațiile capitale; 2,1 mil. lei – la utilizarea mijloacelor financiare pentru amenajarea teritoriului etc.), precum și utilizarea ineficientă a mijloacelor financiare în sumă totală de 14,5 mil. lei.

• **Unele cheltuieli pentru retribuirea muncii nu întrunesc aspectul legal.**

În anul 2010, cheltuielile de casă pentru retribuirea muncii au constituit 92412,0 mii lei, sau 36,2 % din cheltuielile totale înregistrate de bugetele UAT din raion. Cheltuielile efective au constituit 92560,9 mii lei, sau 95,8 % față de planul rectificat.

Urmare verificării cheltuielilor privind retribuirea muncii în domeniul învățămîntului, s-au constatat unele derogări de la cadrul legal, care au condiționat cheltuieli neregulamentare în sumă totală de 278,9 mii lei. Totodată, unele AAPL au admis raportarea eronată a cheltuielilor pentru retribuirea muncii în sumă de 87,8 mii lei. În acest context, se exemplifică următoarele:

√ Contrar prevederilor pct.5 din Anexa nr.1 la Hotărîrea Guvernului nr.381 din 13.04.2006¹⁶ și în lipsa actelor decizionale ale Ministerului Învățămîntului, cadrele de conducere din 51 instituții de învățămînt (14 licee, 2 școli medii, 33 gimnazii, 2 școli primare) au desfășurat activitate didactică peste normele stabilite prin actele normative în vigoare (9 ore pe săptămîină). Ca urmare, pentru 16,2 mii ore didactice peste normativele stabilite, au fost calculate neregulamentar salarii în sumă totală de 278,9 mii lei, inclusiv: pentru perioada de învățămînt a.2009-a.2010 - 101,7 mii lei (5,8 mii ore didactice); pentru perioada de învățămînt a.2010-a.2011 - 177,2 mii lei (10,4 mii ore).

¹⁶ Hotărîrea Guvernului nr.381 din 13.04.2006 "Cu privire la condițiile de salarizare a personalului din unitățile bugetare" (cu modificările și completările ulterioare).

√ Secția Cultură, în perioada anului 2010, nu a raportat cheltuielile pentru plata premiilor unice în sumă de 87,8 mii lei la articolul 111 alin.07 „Premieri”, dar la art.111 alin.01 ”Salariul funcției”, ceea ce contravine prevederilor Clasificației bugetare, aprobată prin Ordinul MF nr.91 din 20.10.2008. De menționat că achitarea premiilor s-a efectuat în lipsa criteriilor de acordare și fără a fi planificate cheltuieli pentru aceasta.

Recomandări:

5. DGF, DGÎTS și AAPL de nivelul I să asigure calcularea salariilor conform cadrului legal, cu eliminarea deficiențelor constatate de audit.

6. Secția Cultură să asigure raportarea regulamentară a cheltuielilor pentru remunerarea muncii.

• **Managementul defectuos la valorificarea mijloacelor financiare pentru investițiile și reparațiile capitale a determinat admiterea unor cheltuieli neregulamentare.**

În anul 2010, AAPL de nivelul I și nivelul II din raion au executat cheltuieli la art.241 „Investiții capitale” în sumă de 21,9 mil. lei și la art.243 „Reparații capitale”- de 23,9 mil. lei. În rezultatul verificării contractelor încheiate de Consiliul raional și de unele primării în valoare totală de 15,1 mil. lei, s-au constatat un șir de nereguli și abateri de la cadrul legal. Astfel, lipsa unui management eficient al mijloacelor financiare alocate pentru investiții și reparații capitale, precum și nerespectarea legislației în vigoare ce ține de acest domeniu au generat nereguli și erori, exprimate prin: executarea lucrărilor în lipsa proiectului elaborat și verificat regulamentar, precum și fără respectarea procedurilor de achiziție publică; majorarea neîntemeiată a valorii lucrărilor executate, precum și modificarea neargumentată a elementelor contractuale încheiate; neasigurarea reținerii garanției de bună execuție; neasigurarea unei valorificări conforme și integrale a mijloacelor financiare pentru investițiile în construcții. Situațiile menționate au generat cheltuieli neregulate și iraționale, care au însumat circa 5,4 mil. lei; utilizarea ineficientă a mijloacelor financiare în sumă totală de 14,5 mil. lei; neasigurarea garanției de bună execuție a lucrărilor în sumă totală de 0,5 mil. lei. Astfel:

AAPL din raion nu au respectat prevederile art.16 alin.(3) și art.44 alin.(3) din Legea nr.96-XVI din 13.04.2007¹⁷, precum și pct.29 din Hotărârea Guvernului nr.1123 din 15.09.2003¹⁸, referitor la evaluarea datelor de calificare a operatorului economic. Documentele de calificare prezentate de antreprenorii câștigători, în cazul achiziției prin cererea ofertelor de prețuri, nu întotdeauna corespundeau cu cele stipulate în caietul de sarcini, sau chiar lipseau. Astfel de cazuri au fost constatate la Consiliul raional Hîncești și la primăriile or.Hîncești, s./com. Mingir, Negrea și Logănești.

---

¹⁷ Legea privind achizițiile publice nr.96-XVI din 13.04.2007 (cu modificările și completările ulterioare; în continuare - Legea nr.96-XVI din 13.04.2007).

¹⁸ Hotărârea Guvernului nr.1123 din 15.09.2003 ” Despre aprobarea Regulamentului cu privire la achizițiile publice de lucrări” (în continuare- Hotărârea Guvernului nr.1123 din 15.09.2003). Abrogată la 17.09.2010, prin Hotărârea Guvernului nr.834 din 13.09.2010.

La contractarea lucrărilor, AAPL din raion nu au consultat Registrul antreprenorilor calificați, în scopul selectării executorilor de lucrări, prin ce nu au respectat prevederile pct.30 din Hotărârea Guvernului nr.1123 din 15.09.2003. Astfel, pentru achiziționarea lucrărilor de reparație a secțiilor aferente blocului chirurgical al Spitalului raional Hîncești, Consiliul raional a trimis invitații de participare și caietele de sarcini la 4 operatori economici, din care nici unul nu este inclus în registrul menționat, ulterior fiind încheiat contractul în sumă de 497,3 mii lei.

La achiziționarea lucrărilor de reparație a străzii de acces la spital și de amenajare a teritoriului spitalului din s.Cărpineni, grupul de lucru pentru achiziții a admis denaturarea datelor de calificare a ofertanților, contractul de achiziție în sumă de 983,2 mii lei fiind atribuit unui agent economic (S.A. „Lusmecon”), care avea restanțe față de buget în sumă de 475,9 mii lei. De menționat că primăria com.Cărpineni a inițiat procedura de achiziție publică prin cererea ofertelor de prețuri fără a ține cont de faptul că valoarea estimativă a achiziției a depășit 1,0 mil. lei și că aceasta urma a fi desfășurată prin licitație, astfel nerespectând prevederile art.54 alin.(1) din Legea nr.96-XVI din 13.04.2007 și pct.27 din Hotărârea Guvernului nr.1123 din 15.09.2003.

La achiziționarea lucrărilor de reparație la Gimnaziul-grădiniță nr.3, membrii grupului de lucru pentru achiziții din cadrul primăriei com.Cărpineni nu au semnat declarațiile de confidențialitate și imparțialitate conform prevederilor art.14 alin.(3) din Legea nr.96-XVI din 13.04.2007. Deși, conform pct.1 din Regulamentul aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1380 din 10.12.2007¹⁹, în grupul de lucru urmau a fi incluși doar specialiștii din cadrul autorității contractante, în componența acestuia au fost incluși neregulamentar și consilieri locali. Urmare celor menționate, contractul de achiziție a lucrărilor de reparație la Gimnaziul-grădiniță nr.3 în sumă de 493,2 mii lei a fost adjudecat antreprenorului S.R.L. „Anvecomex”, al cărui fondator este un consilier local care a participat în grupul de lucru cu drept de vot, prin ce nu au fost respectate și prevederile legale privind conflictul de interese.

---

¹⁹ Regulamentul cu privire la activitatea grupului de lucru pentru achiziții, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1380 din 10.12.2007.

De menționat că lucrările de reparație la Gimnaziul-grădiniță nr.3 din s.Cărpineni în sumă de 493,2 mii lei au demarat în lipsa Raportului de verificare a proiectului eliberat de către Serviciul de Stat pentru Verificarea și Expertizarea Proiectelor și Construcțiilor, ceea ce contravine prevederilor art.13

alin.(3) din Legea nr.721-XIII din 02.02.1996²⁰. Auditul a constatat cazuri similare și la achiziționarea și executarea lucrărilor de reconstrucție a Stadionului din s. Lăpușna, în sumă de 475,0 mii lei, și de gazificare și aprovizionare cu energie termică a Spitalului din s. Cărpineni, în sumă de 1137,0 mii lei. Această situație determină riscul de întocmire incorectă a caietului de sarcini, în special prin includerea unor soluții tehnice incorecte și a unor sume exagerate, precum și de executare necalitativă a lucrărilor.

---

²⁰ Legea nr.721-XIII din 02.02.1996 „Cu privire la calitatea în construcții”(cu modificările și completările ulterioare; în continuare – Legea nr.721-XIII din 02.02.2996).

O administrare defectuoasă a banilor publici a fost constatată și în cazul executării lucrărilor de reconstrucție a Stadionului din s. Lăpușna. Contrar prevederilor legale, alocarea mijloacelor financiare și executarea lucrărilor de reconstrucție a stadionului menționat s-au efectuat în lipsa proiectului și devizului de cheltuieli aprobate corespunzător, în anii 2009-2010 fiind executate lucrări în sumă totală de 700,0 mii lei, iar valoarea de bilanț a stadionului la situația din 01.01.2008 constituind 1086,9 mii lei. De menționat că în perioada indicată pe stadionul în cauză nu au fost organizate careva evenimente, acesta fiind impracticabil pînă în prezent.

Ca rezultat al lipsei documentației de proiect și a devizului respectiv, primăria com.Lăpușna nu cunoaște suma totală necesară pentru finalizarea lucrărilor de reconstrucție a stadionului, în anul 2011, în condiții similare celor menționate mai sus, fiind contractate lucrări de reparație a stadionului în sumă de 348,1 mii lei.

Totodată, contrar pct.46 din Instrucțiunea nr.93, valoarea lucrărilor de reconstrucție în sumă totală de 700,0 mii lei nu a fost atribuită la majorarea valorii stadionului.

Primăria or. Hîncești nu a efectuat o monitorizare eficientă a executării lucrărilor de reparație a str. A.Lăpușneanu. Ca urmare, antreprenorul S.A. „Construcții rutiere”, care și-a asumat obligațiunea de a executa lucrările de reparație a străzii în sumă de 772,3 mii lei pînă la 30.11.2010, invocînd condițiile meteo nefavorabile, a efectuat numai lucrările ce țin de stratul de fundație din piatră spartă în sumă de 128,4 mii lei, însă primăria or. Hîncești nu a întreprins careva acțiuni față de antreprenor, conform clauzelor contractuale și legislației în vigoare, inclusiv prin blocarea sumei echivalente garanției de bună execuție a lucrărilor. Ulterior, în rezultatul ploilor, stratul de pietriș al fundației a fost spălat, astfel fiind cauzate cheltuieli ineficiente în sumă de 128,4 mii lei.

Totodată, contrar prevederilor art.69 din Legea nr.96-XVI din 13.04.2007, primăria or. Hîncești a admis modificarea elementelor contractului încheiat la 29.09.2010 cu S.R.L. „Norton”, în sumă de 226,5 mii lei, privind reparația capitală a unui sector al str. M.Hîncu. Astfel, deși trebuiau să fie executate lucrări pe o suprafață de 478 m² cu un strat de îmbrăcăminte din beton asfaltic de 9 cm, în realitate s-au executat lucrări pe o suprafață de 1200 m² cu grosimea stratului de 3 cm. Verificarea lucrărilor în teren a relevat apariția noilor gropi pe porțiunea reparată, ceea ce denotă ineficiența cheltuielilor legate de lucrările menționate în sumă de 223,1 mii lei.

Contrar prevederilor regulamentare²¹, Consiliul raional Hîncești a acceptat schimbarea antreprenorului la executarea lucrărilor de construcție a școlii de cultură generală din s. Dancu, deși urma să rezilieze contractul încheiat anterior cu S.R.L. „Arcada Internațional”, în sumă totală de 9,4 mil. lei, și să efectueze o nouă licitație publică. De menționat că antreprenorul a fost schimbat în baza unui contract de cesiune a drepturilor de creanță, încheiat între S.R.L. „Arcada Internațional” și S.R.L. „Lucent Comerț”, prin care ultima a preluat executarea lucrărilor în sumă totală de 6,6 mil.lei.

---

²¹ Legea nr.96-XVI din 13.04.2007; Hotărîrea Guvernului nr.834 din 13.09.2010 „Pentru aprobarea Regulamentului privind achizițiile publice de lucrări”.

Nerespectînd prevederile art.42 alin.(8) și alin.(11) din Legea nr.96-XVI din 13.04.2007, unele AAPL, la încheierea contractelor, nu au solicitat de la antreprenori garanția bancară de bună execuție a lucrărilor, și nici nu au reținut garanția în formă de rețineri succesive din plata pentru facturile parțiale, ceea ce a condiționat riscul de neacoperire a pierderilor în caz de executare necalitativă a lucrărilor. Astfel de cazuri au fost constatate la executarea lucrărilor de construcție a școlii de cultură generală din s. Dancu (antreprenor S.R.L. „Arcada Internațional”, garanția neasigurată în sumă de 470,0 mii lei), precum și a lucrărilor de gazificare și aprovizionare cu energie termică a Spitalului din s. Cărpineni (antreprenor S.R.L. „Polimer Gaz Construcții”, garanția neasigurată în sumă de 56,9 mii lei).

Unele AAPL au efectuat investiții capitale fără a se asigura de necesitatea și eficiența acestora.

Astfel, pentru implementarea proiectului „Rețele de aprovizionare cu apă potabilă, canalizare și purificare”, începînd cu anul 2007, primăria com. Mingir a beneficiat de resurse financiare în sumă totală de 14375,8 mii lei, inclusiv: 9347,1 mii lei – din contul unui grant; 1600,0 mii lei – din contribuția cetățenilor; 1394,0 mii lei – din Fondul ecologic; 1300,0 mii lei – din bugetul de stat; 500,0 mii lei – din bugetul raional Hîncești, și 234,7 mii lei – din bugetul local. Proiectul a demarat în lipsa unui studiu de fezabilitate, care ar fi stabilit necesitatea și eficiența obiectului. Deși, la 04.12.2007, Î.S. „EHGeoM” a constatat că apa subterană nu corespunde standardelor și necesită tratare suplimentară, iar în contractul de grant încheiat la 18.07.2007 era preconizată construcția stației de tratare, primăria com. Mingir (în calitate de beneficiar) nu a asigurat proiectarea și construcția stației respective. Ca urmare, potrivit proceselor-verbale de investigare a apei potabile, eliberate de către Centrul de medicină preventivă din or. Hîncești, apa nu corespunde normelor sanitare și nu s-a admis folosirea ei în scopuri potabile și casnice. Mai mult decît atît, în urma unui sondaj efectuat recent în com. Mingir de către Asociația consumatorilor de apă, s-a constatat că doar 70% din locuitorii comunei conectați la apeduct folosesc apa în gospodărie (pentru irigare și baie), și doar 36% din ei și-au exprimat acordul de a achita un preț mai mare pentru 1 m³ de apă, în caz de construcție a stației de tratare a apei.

Lipsa controlului corespunzător asupra modului de utilizare a mijloacelor financiare provenite din fondurile europene, neefectuarea studiului de fezabilitate, ignorarea recomandărilor Î.S. „EHGeoM” și a condițiilor contractului de grant au cauzat utilizarea ineficientă a mijloacelor financiare în sumă de 14375,8 mii lei, fiind construit un apeduct cu un efect redus pentru locuitorii com. Mingir.

Consiliul raional Hîncești a contractat serviciile de proiectare la obiectul „Planul urbanistic general al caselor de locuit pe terenurile destinate pentru construcția caselor de locuit din localitățile afectate de inundații, cu trasarea drumurilor de acces și comunicațiilor tehnico-edilitare din localitățile afectate de inundații” în lipsa solicitării AAPL de nivelul I, astfel depășindu-și atribuțiile stabilite prin Legea nr.436-XVI din 28.12.2006 și pct.5 din Hotărîrea Guvernului nr.633 din 14.07.2010²².

---

²² Hotărîrea Guvernului nr.633 din 14.07.2010 „Cu privire la unele măsuri de lichidare a consecințelor inundațiilor din luna iulie a anului 2010”.

Grupul de lucru pentru achiziții al CR Hîncești a acceptat oferta Î.S. „Urbanproiect”, deși aceasta nu corespundea sarcinilor pentru proiectare stabilite în documentele de licitație și faptului că șeful Secției construcții, gospodărie comunală și drumuri din cadrul Consiliului raional a întocmit o notă, unde se constată includerea în oferta Î.S. „Urbanproiect” a unor costuri exagerate, care nu redau cheltuielile reale aferente serviciilor de proiectare a obiectelor (de exemplu, costul lucrărilor de proiectare a rețelelor de alimentare cu apă și canalizare din s. Mingir - 400,0 mii lei, iar pentru satul nou Cotul Morii (care este de două ori mai mic decît s. Mingir) – 925,2 mii lei.

De menționat că contractul încheiat cu Î.S. „Urbanproiect” privind achiziționarea lucrărilor de proiectare a fost încheiat la 16.09.2010, în sumă de 2,5 mil. lei. Deși, conform Legii nr.835-XIII din 17.05.1996²³, planul urbanistic reprezintă totalitatea documentelor scrise și desenate, Î.S. „Urbanproiect” a elaborat doar o parte din componentele acestuia. Conform actului de predare–primire a producției de proiectare, semnat în decembrie 2010, Î.S. „Urbanproiect” i-a fost achitată integral valoarea contractată de 2,5 mil. lei, însă unele componente ale proiectelor de execuție nu sînt finalizate (expertizate) nici pînă la momentul actual. Astfel, proiectul de execuție pe „Rețelele exterioare de alimentare cu apă și canalizare în s.Nemțeni”, expertizat corespunzător, a fost prezentat CR Hîncești în septembrie – octombrie 2011, iar proiectul de execuție „Rețelele exterioare de alimentare cu apă și canalizare în s.Cotul Morii” - în octombrie 2011, fără expertiza respectivă a Serviciului de Stat pentru Verificarea și Expertizarea Proiectelor și Construcțiilor. Ca urmare, CR Hîncești a efectuat neregulamentar plăți pentru lucrările de proiectare neexecutate de către antreprenor în termen, astfel dezafectînd mijloace bugetare în sumă totală de 1,4 mil.lei pe o perioadă de 8 luni.

---

²³ Legea nr.835–XIII din 17.05.1996 „Privind principiile urbanismului și amenajării teritoriului”.

Consiliul raional Hîncești a achitat Î.S. „Urbanproiect” unele componente ale proiectului care nu au fost incluse în caietul de sarcini, cum ar fi: „Protecția mediului” – în valoare de 130,5 mii lei (prezentat auditului abia în octombrie 2011), „Construcția drumului tehnologic în satul Nemțeni” – în valoare de 249,6 mii lei. Ultimul, deși, conform ofertei, trebuia proiectat pe o lungime de 5 km, de fapt a fost proiectat pe 3 km, costul total de proiectare rămînînd același.

În anul 2010, primăria com.Sărata Galbenă nu a atribuit la majorarea valorii de bilanț a fondurilor

fixe cheltuielile de reparație capitală în sumă de 272,9 mii lei, ceea ce contravine pct.46 din Instrucțiunea aprobată prin Ordinul ministrului finanțelor nr.85 din 09.10.1996²⁴, astfel denaturându-se datele din rapoarte privind patrimoniul deținut.

²⁴ Instrucțiunea "Cu privire la evidența contabilă în instituțiile publice", aprobată prin Ordinul ministrului finanțelor nr.85 din 09.10.1996" (cu modificările și completările ulterioare), abrogată la 03.08.2010.

Recomandări:

7. *Consiliul raional Hîncești, președintele raionului, primarul or. Hîncești și primarii satelor/comunelor Cărpineni, Mingir, Negrea, Logănești, Lăpușna să asigure respectarea cadrului normativ și să intensifice controlul intern la valorificarea mijloacelor bugetare pentru investiții și reparații capitale, inclusiv prin neadmiterea cazurilor de utilizare a mijloacelor respective în lipsa documentației de proiect, elaborată și verificată regulamnetar, cu întreprinderea unor măsuri eficiente în vederea înlăturării neajunsurilor constatate, inclusiv privind cheltuielile nereglementare.*

• **Sînt necesare îmbunătățiri esențiale ale managementului și modului de utilizare a mijloacelor financiare pentru cheltuielile de amenajare a teritoriului.**

În perioada anului 2010, pentru amenajarea teritoriului, UAT au utilizat mijloace financiare în sumă totală de 8186,0 mii lei, din care cele mai semnificative sume au fost înregistrate la primăriile: or. Hîncești – 4423,5 mii lei, com.Cărpineni – 589,5 mii lei, com.Ciuciuleni – 399,7 mii lei, com.Sărata Galbenă – 327,8 mii lei etc.

Auditul efectuat la această componentă denotă existența unor iregularități și erori, care au condiționat planificarea neconformă a cheltuielilor ce țin de domeniul dat; nerespectarea procedurilor regulamentare la achiziționarea serviciilor pentru amenajarea teritoriului; acceptarea unor cheltuieli pentru lucrările de amenajare a teritoriului neasigurate de o acoperire financiară corespunzătoare; cheltuieli neargumentate și iraționale, care au însumat circa 2087,3 mii lei.

Întru confirmarea celor menționate, se exemplifică următoarele:

√ *Planificarea cheltuielilor pentru amenajarea teritoriului și întreținerea drumurilor locale s-a efectuat în lipsa normativelor la acest capitol.*

Calculule prezentate de către AAPL de nivelul I și nivelul II privind planificarea cheltuielilor pentru amenajarea teritoriului nu determină exhaustiv volumul de alocații necesare pentru îndeplinirea obligațiilor de amenajare a teritoriului și de salubritate. Concomitent, calculule nu sînt bazate pe tipul serviciilor, modul de prestare a lor (manuală sau mecanică), cantitatea, frecvența și prețul acestora, asigurînd doar acoperirea cheltuielilor întreprinderilor prestatoare de servicii. Totodată, în cazul stabilirii unor alocații diminuate, indicatorii ce urmează a fi executați de către entități nu sînt corelați cu volumul de alocații real primite, ceea ce duce la suportarea de către entități a cheltuielilor ce nu au surse de acoperire financiară, sau la neîndeplinirea volumului de servicii necesare. Ca urmare, beneficiarii (AAPL din raion) nu dețin informații privind tipul și volumul real de servicii ce urmează a fi prestate.

√ *La achiziționarea serviciilor pentru amenajarea teritoriului, unele AAPL din raion au admis derogări de la cadrul legal.*

Contrar prevederilor Legii nr.96-XVI din 13.04.2007, în anul 2010, primăria or.Hîncești n-a efectuat proceduri de achiziție a serviciilor de amenajare a teritoriului or. Hîncești și n-a încheiat cu Î.M."Amen-Ver" contractul respectiv pentru prestarea acestora. Auditul a constatat că serviciile de amenajare în sumă totală de 4970,1 mii lei au fost efectuate de către Î.M."Amen-Ver" în baza devizelor de cheltuieli, întocmite în formă liberă și aprobate de către primarul or. Hîncești. Ca urmare, AAPL din or. Hîncești n-au asigurat transparența achizițiilor publice, limitînd accesul altor operatori economici la prestarea serviciilor de amenajare a teritoriului, fapt ce determină riscul de prestare a unor servicii necalitative și la preț exagerat.

La achiziția serviciilor de amenajare a teritoriului, CR Hîncești și AAPL din comunele Cărpineni, Ciuciuleni, Sărata Galbenă nu au respectat unele aspecte de procedură, și anume: pentru anul 2010 n-au întocmit planurile anuale și trimestriale de efectuare a achizițiilor publice; membrii grupului de lucru pentru achiziții n-au semnat declarațiile de confidențialitate și imparțialitate și n-au divizat responsabilitățile între ei; nu au întocmit dări de seamă privind desfășurarea unor proceduri de achiziție.

√ *O perioadă îndelungată, primăria or.Hîncești practică acceptarea efectuării lucrărilor pentru amenajarea teritoriului peste limitele stabilite în buget, ceea ce a cauzat formarea unor datorii*

creditoare în sumă de 1516,3 mii lei, care nu au fost reflectate în evidența contabilă a primăriei.

Astfel, la situația din 01.01.2010, contabilitatea primăriei or.Hîncești nu a înregistrat în evidența contabilă datoriile creditoare față de Î.M. „Amen-Ver” în sumă de 774,1 mii lei. Totodată, în anul 2010, Î.M. „Amen-Ver” a efectuat lucrări de amenajare a teritoriului în sumă totală de 4970,1 mii lei, iar primăria a achitat mijloace bănești în limita alocațiilor bugetare în sumă totală de 4227,9 mii lei, la situația din 01.01.2011 fiind formate datoriile în sumă de 1516,3 mii lei, care la fel nu și-au găsit reflectarea corespunzătoare în evidența contabilă a primăriei, ca datoriile creditoare, cu toate că acestea erau confirmate prin facturi fiscale și unele procese-verbale de recepție a lucrărilor, aprobate de către primarul or.Hîncești. Această situație denotă neasigurarea plenitudinii și continuității înregistrării în contabilitate a tuturor operațiunilor economice în perioada gestionară, precum și incorectitudinea atribuirii cheltuielilor la perioada gestionară în care ele au fost efectuate, indiferent de perioada achitării lor, ceea ce contravine prevederilor art.13 alin.(2) lit.d) și lit.f) din Legea nr.113-XVI din 27.04.2007²⁵. De menționat că lucrările de amenajare a orașului în lipsa surselor de finanțare în sumă de 1516,3 mii lei s-au efectuat de către Î.M. „Amen-Ver” din contul veniturilor obținute de la prestarea altor servicii (de aprovizionare cu apă și canalizare, autosalubritate).

²⁵ Legea contabilității nr.113-XVI din 27.04.2007 (cu completările și modificările ulterioare; în continuare- Legea nr.113-XVI din 27.04.2007).

Totodată, primăria or. Hîncești nu dispune de documente justificative care ar argumenta volumele de lucrări privind salubritatea și curățarea străzilor, piețelor și altor locuri publice (suprafețele terenurilor), efectuate în anul 2010, în sumă de 2847,8 mii lei. Înregistrarea la cheltuieli a acestor servicii prestate s-a efectuat doar în baza facturii fiscale, ceea ce determină riscul neautenticității lucrărilor executate.

√ *Unele cheltuieli pentru amenajarea teritoriului nu s-au încadrat în cadrul regulamentar, condiționând riscul de pierdere a patrimoniului public și cauzînd cheltuieli ineficiente AAPL.*

În anul 2010, primăria or.Hîncești neregulamentară²⁶ a înregistrat la cheltuielile pentru amenajarea teritoriului mijloacele bugetare alocate pentru procurarea mijloacelor fixe (containere pentru gunoi, mătură cilindrică și autovehicul pentru curățarea străzilor) în sumă totală de 347,4 mii lei, ceea ce a permis decontarea sumei menționate și pierderea evidenței patrimoniului public.

²⁶ Clasificația bugetară, aprobată prin Ordinul ministrului finanțelor nr.91 din 20.10.2008 “Privind clasificarea bugetară” (cu modificările și completările ulterioare).

Totodată, în perioada anilor 2009-2011 (6 luni), Î.M. „Amen-Ver” neîntemeiat a expus spre achitare, iar primăria or. Hîncești a achitat cheltuielile pentru întreținerea automobilului AUDI Q7 în sumă de 223,6 mii lei ca servicii pentru amenajarea teritoriului. De menționat că automobilul dat a fost procurat de Î.M. „Amen-Ver” și transmis, conform contractului de comodat din 10.04.2009, în folosință primăriei or. Hîncești, ultima urmînd să suporte cheltuielile legate de utilizarea acestuia (combustibil, lubrifianti, reparații curente, uzura). Totodată, Serviciul contabil al primăriei or.Hîncești n-a dispus de documente justificative privind primirea autoturismului în comodat și n-a înregistrat în evidența contabilă la conturile extrabilanțiere valoarea acestuia în mărime de 450,6 mii lei, ceea ce contravine prevederilor Legii nr.113-XVI din 27.04.2007.

Se relevă că foile de parcurs al acestui automobil au fost semnate de primarul or.Hîncești și de șofer, care nu este angajat nici al primăriei or. Hîncești, nici al Î.M. „Amen-Ver”, întreprinderea avînd doar un contract de răspundere materială pentru autoturism (încheiat cu șoferul). Ca urmare, cele relatate denotă că primăria or. Hîncești a camuflat luarea în locațiune a automobilului pentru deservirea primarului ca cheltuieli de amenajare a teritoriului.

Recomandări:

8. *AAPL menționate la acest compartiment să asigure procurarea lucrărilor de amenajare a teritoriului doar prin proceduri de achiziții publice și în limita alocațiilor bugetare.*

9. *DGF, în comun cu AAPL de nivelul I, să elaboreze o metodologie privind planificarea cheltuielilor privind amenajarea teritoriului.*

10. *Primăria or. Hîncești să asigure ținerea evidenței contabile în conformitate cu prevederile legislației în vigoare, cu asigurarea înlăturării tuturor deficiențelor constatate de audit, inclusiv prin reflectarea în evidența contabilă a datoriilor creditoare pentru amenajarea teritoriului.*

11. *Consiliul orășenesc Hîncești să examineze necesitatea deținerii în comodat a autoturismului AUDI Q7, cu determinarea persoanelor care poartă răspundere de înregistrarea neregulamentară a*

cheltuielilor de întreținere a autoturismului ca cheltuieli de amenajare a teritoriului.

• **Nerespectarea prevederilor regulamentare existente, lipsa unor reglementări, precum și a unui control intern corespunzător asupra executării cheltuielilor suportate în urma situațiilor excepționale și lichidării consecințelor calamităților naturale au cauzat încălcări ale disciplinei financiare.**

Pentru lichidarea consecințelor inundațiilor din vara anului 2010 din satele Cotul Morii, Sărăteni, Obileni și Nemțeni, de la bugetul de stat s-au alocat mijloace financiare pentru cheltuieli curente și capitale în sumă totală de 15357,6 mii lei. Mijloacele alocate au fost utilizate și raportate de către CR Hîncești. Datele privind sumele alocate din bugetul de stat și utilizarea lor se prezintă în Tabelul nr.2.

Tabelul nr.2

Nr. d/o	Mijloacele alocate de la bugetul de stat		Cheltuieli			Ponderea cheltuielilor executate, %
	Destinația mijloacelor	Articolul de cheltuieli	Suma (mii lei)	de casă (mii lei)	efective (mii lei)	
1.	Mărfuri de uz gospodăresc	113.03	24,7	24,6	16,4	0,2
2.	Alimentație	113.09	1419,0	1419,0	1419,0	9,5
3.	Servicii de transport	113.13	81,8	81,8	81,8	0,5
4.	Acordarea ajutoarelor, inclusiv:	135.11,	8795,2	8409,2	8409,2	56,2
	- acordarea ajutoarelor sinistraților;	135.20	6134,0	5846,5	5846,5	39,1
	- despăgubirea pierderilor agricole;		2179,0	2080,5	2080,5	13,9
	- ajutarea familiei dlui Gotca, s.Obileni		482,2	482,2	482,2	3,2
5.	Elaborarea documentației de proiect pentru casele de locuit și a schemelor de amplasare a cartierelor locative	241.01	1591,1	1591,1	1591,1	10,6
6.	Proiectarea obiectului „Planul urbanistic general al caselor de locuit”	241.07	2458,2	2458,2	2458,2	16,4
7.	Procurarea mijloacelor fixe	242	22,4	22,4	22,4	0,1
8.	Reparația capitală a obiectelor de învățămînt	243.03	965,2	965,1	965,1	6,5
	Total		15357,6	14971,4	14963,2	100,0

Sursă: *Adeverințele-înștiințări ale MF, Raportul privind executarea bugetului UAT „la venituri, pe anul 2010; Rapoartele privind executarea bugetului instituției publice din contul cheltuielilor de bază (Formularul nr.2), datele din evidența contabilă a Consiliului raional Hîncești*

Cheltuielile ce țin de domeniul dat au fost executate cu un șir de deficiențe și nereguli, care au cauzat acordarea de ajutor material în sumă de 5846,5 mii lei în lipsa unor criterii bine determinate, neasigurarea ținerii unei evidențe contabile conforme a primirii și consumului de produse alimentare în sumă de 1747,4 mii lei, ceea ce determină un risc major al neveridicității acestor cheltuieli; repartizarea către instituțiile educaționale a ajutorului umanitar în sumă de 1837,9 mii lei cu termenul de păstrare expirat, folosit la alimentarea copiilor și periculos pentru sănătatea acestora. Întru argumentarea celor menționate, expunem următoarele:

În cadrul normativ nu există careva reglementări privind tipul, cuantumul ajutoarelor acordate, precum și condițiile pe care urmează să le întrunească persoanele ce au suferit în urma calamităților pentru a beneficia de ajutoare. Acordarea de ajutoare persoanelor care au suferit în urma calamităților (în continuare - sinistrați) s-a efectuat în baza Hotărîrilor Guvernului²⁷ aprobate pentru această situație, care au prevăzut acordarea unui ajutor material unic în mărime de 500 lei pentru fiecare din persoanele ale căror case au fost inundate, iar responsabilitatea pentru corectitudinea întocmirii listelor sinistraților și repartizării ajutoarelor materiale a fost pusă în sarcina AAPL din raionul Hîncești. De menționat că Regulamentul²⁸ privind repartizarea ajutoarelor materiale a fost aprobat de CR Hîncești abia la 10 decembrie 2010, sau după 5 luni de la inundații, astfel achitarea ajutoarelor materiale pînă la această dată efectuîndu-se în lipsa oricăror reglementări. Ajutoarele materiale achitate pentru perioada iulie-

noiembrie 2010 au constituit 5846,5 mii lei (reieșind din 500 de lei pe lună pentru o persoana).

²⁷ Hotărârile Guvernului nr.622 din 09.07.2010, nr.631 din 14.07.2010, nr.674 din 30.07.2010, nr.745 din 18.08.2010, nr.818 din 10.09.2010, nr.1002 din 21.10.2010.

²⁸ Regulamentul privind distribuirea mijloacelor financiare primite de la contul special republican sau din alte surse financiare pentru ajutorarea persoanelor care au suferit în urma inundațiilor din vara anului 2010 din satele Cotul Morii, Sărăteni, Obileni, Nemțeni din r-nul Hîncești, aprobat prin Decizia Consiliului raional Hîncești nr.07/08 din 10.12.2010.

Cheltuielile pentru despăgubirea pierderilor agricole au fost executate în sumă totală de 2080,5 mii lei, inclusiv de pe terenurile folosite pentru șantierele de construcție - 792,0 mii lei, și de pe terenurile inundate - 1288,5 mii lei. De fapt, conform actelor și mijloacelor alocate din bugetul de stat, compensațiile urmau să constituie 807,7 mii lei și, respectiv, 1371,3 mii lei, sau cu 15,7 mii lei și, respectiv, 82,8 mii lei mai mult. Conform rapoartelor CR Hîncești privind despăgubirea pierderilor agricole, cheltuielile efective s-au raportat la valoarea cheltuielilor executate, deși valoarea calculată urma să se raporteze la cheltuielile efective, iar soldul neachitat – la datorii, prin ce au fost denaturate rapoartele financiare ale CR Hîncești. La data de 25.07.2011, soldul despăgubirilor neachitate a constituit 8,7 mii lei.

Cheltuielile pentru alimentația sinistraților evacuați în Colegiul de construcție Hîncești și Școala profesională din Hîncești, precum și a persoanelor implicate în lichidarea consecințelor inundațiilor și în lucrările de construcție au constituit 1747,4 mii lei (alocații bugetare și produse primite în calitate de ajutor umanitar), ceea ce reprezintă circa 30 lei pentru un om/zi de alimentare. Efectuarea cheltuielilor de alimentație nu a fost reglementată prin careva norme, iar CR Hîncești nu a organizat ținerea evidenței contabile conform cerințelor pct.62 și pct.76 din Instrucțiunea nr.93. Astfel, prin decizia Comisiei raionale pentru situații excepționale, nu au fost numite persoanele cu funcții de răspundere materială, nu s-a ținut evidența analitică a produselor alimentare și nu s-au întocmit borderourile cumulative atât privind intrările, cât și privind consumurile de produse alimentare. Lipsa unei evidențe contabile conforme la acest capitol a condiționat imposibilitatea verificării regularității operațiunilor date și determină riscul major al neveridicității cheltuielilor raportate.

Conform rapoartelor prezentate, CR Hîncești și DGÎTS au primit donații (mijloace financiare și bunuri) în sumă de 9172,7 mii lei, în anul 2010 fiind utilizate și distribuite donații în sumă de 6641,1 mii lei. Examinarea rapoartelor DGÎTS privind recepționarea și distribuirea ajutoarelor umanitare pe luna iulie 2010 a relevat casarea produselor alimentare ca volum, fără valoarea lor și fără specificarea denumirii concrete a acestora, astfel nefiind respectate prevederile pct.76 din Instrucțiunea nr.93.

În baza Deciziei CR Hîncești din 10.12.2010 și a procesului-verbal al ședinței Comisiei teritoriale Hîncești pentru ajutoarele umanitare din 16.03.2011, o parte din ajutorul umanitar primit a fost repartizat primăriilor din raion, inclusiv 133 tone orez în sumă de 1837,9 mii lei. Conform datelor de pe ambalaj, termenul de păstrare a orezului era expirat în aprilie 2010, iar conform certificatului de conformitate, produsul corespundea cerințelor calității pînă la 01.12.2010.

La recepționarea orezului în luna noiembrie 2010, Comisia pentru ajutoarele umanitare nu a consemnat faptul că pînă la expirarea termenului de păstrare rămăseseră 20 zile. Orezul în cantitate de 16,1 tone, în sumă de 222,8 mii lei, repartizat primăriei or.Hîncești, a fost distribuit instituțiilor de învățămînt. De exemplu, Grădiniței nr.4 i-au fost alocate 3,0 tone de orez, din care, la situația din 01.07.2011, erau consumate doar 0,4 tone, iar 2,6 tone se aflau în stoc. Dat fiind faptul că consumul mediu anual de orez la Grădinița nr.4 este de circa 0,7 tone, stocul disponibil este suficient pentru alimentația copiilor timp de circa 4 ani. La adresarea verbală a șefului grădiniței către primăria or.Hîncești referitor la consumul produsului cu termenul de păstrare expirat, nici un răspuns nu a fost primit, orezul fiind folosit pentru alimentația copiilor și în luna august 2011.

Recomandări:

12. CR Hîncești să elaboreze și să aprobe un plan concret de acțiuni în caz de situații excepționale, cu indicarea persoanelor responsabile de implementarea lor, inclusiv de ținerea evidenței contabile conforme a primirii și utilizării mijloacelor și bunurilor primite ca ajutor umanitar.

13. CR Hîncești, în comun cu Centrul de Sănătate Publică Hîncești, să întreprindă măsuri urgente referitor la asigurarea alimentației calitative a copiilor în instituțiile de învățămînt.

• **Este necesară eficientizarea managementului financiar la utilizarea mijloacelor financiare provenite din granturi, administrate de CR Hîncești.**

În anul 2010, CR Hîncești a obținut venituri din granturi de la organismele internaționale și locale

(Fondul ecologic) în sumă de 5970,8 mii lei, cheltuielile de casă fiind executate în sumă de 6236,6 mii lei. Totodată, în acest an, CR Hîncești a implementat 2 proiecte privind:

- „Îmbunătățirea situației social-economice și majorarea atractivității investiționale a localităților dezavantajate din lunca râului de frontieră Prut a raionului Hîncești, prin renovarea drumului M1 Ivanovca-Obileni-Cotul Morii” (în continuare – Proiectul drumului M1), în valoare de 750,7 mii euro, în anul 2010 fiind executate cheltuieli în sumă de 2725,6 mii lei;

- „Înființarea unui Centru de îngrijire la domiciliu pentru persoanele care se află în incapacitatea de a se îngriji individual din orașul Hîncești și zona aferentă” (în continuare – Proiectul Centrului de îngrijire), în valoare de 274,3 mii euro, în anul 2010 fiind executate cheltuieli în sumă de 1702,2 mii lei.

CR Hîncești nu a asigurat un management corespunzător al proiectelor menționate, fiind admisă irosirea mijloacelor financiare și efectuarea unor cheltuieli nejustificate (dubioase), cu un risc înalt de neconformitate, în sumă de 965,6 mii lei. Totodată, nu au fost respectate prevederile legale la angajarea funcționarilor publici în procesul de implementare a proiectelor.

Astfel:

√ Pentru implementarea proiectelor, în calitate de manageri și alt personal, au fost angajați funcționari publici care aveau în competență domeniile respective, prin ce s-au ignorat prevederile cadrului legal. Deși, conform cadrului normativ²⁹, funcționarii publici sînt în drept să desfășoare munca prin cumul doar în cadrul societăților, întreprinderilor, precum și al organizațiilor necomerciale a căror activitate nu este controlată, subordonată sau nu ține de competența autorității publice în care sînt angajați, 7 funcționari publici, inclusiv vicepreședintele raionului, șefi de secții și specialiști principali din cadrul Aparatului președintelui raionului și SASPF, au fost angajați în cadrul proiectelor implementate de Consiliul raional, ceea ce determină apariția conflictului de interese și a riscului de utilizare neconformă a mijloacelor financiare gestionate.

---

²⁹ Art.25 alin.(2) lit.c) din Legea nr. 158-XVI din 04.07.2008 „Cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public” (cu modificările și completările ulterioare); pct.4 din Anexa nr.4 la Hotărîrea Guvernului privind punerea în aplicare a prevederilor Legii nr.158-XVI din 4 iulie 2008 „Cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public” (cu modificările și completările ulterioare).

√ Lipsa unei monitorizări din partea CR Hîncești asupra activităților financiare desfășurate de managerii proiectelor a determinat nerespectarea de către aceștia a principiilor de economicitate și eficiență, neasigurarea transparenței și realității cheltuielilor, condiționînd un risc înalt al neconformității valorificării mijloacelor proiectelor.

Deși, prin contracte de grant, s-a stabilit că cheltuielile de personal, de transport, de deplasare etc. vor fi eligibile dacă nu le depășesc pe cele acceptate de beneficiar în mod obișnuit, în bugetele proiectelor au fost aprobate și executate cheltuieli ce depășesc de 4-6 ori limitele stabilite de cadrul normativ³⁰ al Republicii Moldova. Astfel, diurnele pentru deplasările în interiorul țării s-au achitat în cuantum de 250 lei, pe cînd norma stabilită este de 55 lei, iar diurnele pentru deplasările în România – în cuantum de 130 euro, în loc de 20 euro.

---

³⁰ Anexa nr.2 la Regulamentul cu privire la delegarea salariaților întreprinderilor, instituțiilor și organizațiilor Republicii Moldova, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.836 din 24.06.2002 (cu modificările și completările ulterioare; în continuare – Regulamentul aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.836 din 24.06.2002).

De asemenea, managerii proiectelor nu au asigurat executarea prevederilor contractuale referitor la faptul că costurile eligibile pentru proiecte urmează să fie necesare pentru derularea acestora, să fie prevăzute în contract, precum și să se respecte principiile unui management financiar rațional, în special ce ține de economicitate și de eficiență. Ca urmare, auditul a constatat efectuarea unor cheltuieli dubioase, care nu erau necesare pentru implementarea proiectelor, precum și cazuri de achitare dublă pentru unul și același lucru.

Astfel:

- Cu toate că pentru activitățile în cadrul Proiectului drumului M1 a fost utilizat automobilul de serviciu al Secției construcții, gospodărie comunală și drumuri a CR Hîncești, managerul proiectului (șeful secției), cu 3 luni înainte de încetarea proiectului, a încheiat un contract de arendă a automobilului subalternului său din cadrul secției, invocînd necesitatea deplasării la șantier a

responsabilului tehnic, care, conform explicațiilor, s-a deplasat la șantier cu automobilul propriu, fără a i se achita careva plată pentru utilizarea acestuia. Ca urmare, cheltuielile suportate privind arenda automobilului în sumă de 16,7 mii lei sînt supuse unui risc înalt de inexistență.

- Cheltuielile pentru asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto în sumă de 6,8 mii lei, suportate de Proiectul Centrului de îngrijire, au fost decontate în baza copieii contractului de asigurare și a unui certificat, care, conform dării de seamă a companiei de asigurare, este înregistrat ca „anulat”, ceea ce determină existența unui risc de fraudă.

- În cadrul proiectelor s-au efectuat cheltuieli de retribuire a muncii șoferului care nu a fost implicat în implementarea proiectelor (10,4 mii lei), au fost salarizați juristul și contabilul care n-au executat nici o activitate (118,3 mii lei) și s-au efectuat cheltuieli duble pentru traducerea documentelor (43,5 mii lei).

- Au fost admise cheltuieli iraționale privind diurnele pentru deplasarea la șantier a contabilului și traducătorului (5,0 mii lei), precum și a șoferului (7,5 mii lei). Managerului de proiect i-a fost achitată diurna în sumă de 7,5 mii lei, din care 4,5 mii lei - pentru perioada cînd lucrările nu se executau, și 1,7 mii lei - pentru zilele de plecare și întoarcere, calculate în mărime de 100%, deși urmau a fi calculate în mărime de 50%.

- Efectuarea unor cheltuieli iraționale și neregulamentare a dus la majorarea contribuției CR Hîncești la implementarea Proiectului drumului M1 cu 1,7%, sau cu 206,4 mii lei.

- Contrar prevederilor contractuale, partenerii nu au prezentat lunar rapoartele financiare și narative privind activitatea lor la implementarea proiectului. Ca urmare, managerul proiectului a acceptat cheltuieli în sumă de 313,3 mii lei, în baza unor documente ce nu confirmă desfășurarea activităților de implementare a proiectului (deconturi de avans, copii ale pașapoartelor, cu mențiunea despre trecerea frontierei, tichetele electronice).

- În contradicție cu prevederile contractuale, partenerii Proiectului Centrului de îngrijire n-au justificat echilibrarea veniturilor și cheltuielilor sale și neobținerea profitului. Ca urmare, prin intermediul unui agent economic, au fost majorate costurile de tipar a 1000 exemplare ale manualului „Cele mai bune practici europene în domeniul îngrijirii la domiciliu” cu 112,3 mii lei. Această situație determină faptul ca cheltuielile totale suportate pentru elaborarea și tipărirea manualului în sumă de 361,2 mii lei să fie supuse unui risc înalt de neautenticitate.

- Managerul Proiectului Centrului de îngrijire a acceptat serviciile unui partener de proiect, achitînd mijloace financiare cu 149,0 mii lei mai mult decît prevederile contractuale (10,5 mii euro, sau 164,3 mii lei).

- În lipsa documentelor justificative privind scopul și rezultatele deplasărilor, din contul Proiectului Centrului de îngrijire au fost suportate neregulamentar cheltuieli de deplasare în sumă de 76,7 mii lei, din care: 46,9 mii lei - pentru deplasarea în România a managerului și contabilului proiectului, prin achitarea diurnelor de 130 euro pe zi, în loc de 20 euro pe zi; 21,3 mii lei - pentru achitarea diurnelor unei persoane neangajate.

Recomandări:

14.Consiliul raional Hîncești și președintele raionului:

14.1. să asigure un management eficient al proiectelor implementate și o monitorizare adecvată a activității acestora;

14.2. la încheierea contractelor de grant și la implementarea proiectelor, să asigure respectarea cadrului legal și normativ existent;

14.3. să ia atitudine față de persoanele vinovate de comiterea încălcărilor constatate de audit și să întreprindă măsurile de rigoare necesare pentru recuperarea prejudiciilor cauzate de gestionarea defectuoasă a mijloacelor financiare alocate pentru implementarea proiectelor;

14.4. să angajeze doar personalul necesar pentru implementarea proiectelor și în conformitate cu cadrul legal, eliminînd apariția conflictelor de interese.

Obiectivul III: A raportat UAT în modul corespunzător, a întreținut și a protejată adecvat mijloacele sale fixe și patrimoniul?

Misiunea de audit denotă că sistemul de management al gestionării patrimoniului public în raionul Hîncești nu a fost conformat prevederilor legale, astfel fiind afectat de un șir de deficiențe și lacune, ce se exprimă prin: lipsa unei evidențe corespunzătoare a patrimoniului public și a raportării veridice a situațiilor patrimoniale; neasigurarea înregistrării integrale a dreptului de proprietate la organul cadastral; neîncheierea contractelor de comodat privind transmiterea patrimoniului în gestiune; nedeterminarea responsabilității manageriale a conducătorilor întreprinderilor pentru buna gestiune a bunurilor încredințate etc. Toate acestea se datorează lipsei în cadrul AAPL a unei politici exhaustive de reglementare a modului de gestionare a patrimoniului public local, care, în consecință, lipsește

bugetele UAT de venituri pasibile încasării, necesare pentru asigurarea îndeplinirii obligațiilor legale ale AAPL.

Totodată, evidența patrimoniului public transmis în gestiune economică întreprinderilor municipale și instituțiilor medico-sanitare publice nu este veridică și necesită restabilire.

Întru argumentarea celor expuse, menționăm următoarele.

• AAPL nu au asigurat o evidență adecvată a patrimoniului public transmis la agenții economici fondați. Întocmirea și prezentarea de către AAPL a dărilor de seamă privind patrimoniul gestionat de către întreprinderile fondate nu se bazează pe documente justificative, ceea ce duce la divergențe între datele CÎS, evidenței contabile și dării de seamă prezentate Agenției Proprietății Publice.

CR Hîncești, pentru anul 2010, nu a prezentat Agenției Proprietății Publice o dare de seamă autentică privind patrimoniul AAPL de nivelul I și nivelul II gestionat de către întreprinderile municipale, pentru includerea ei în Registrul patrimoniului public, în conformitate cu prevederile Regulamentului aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.675 din 06.06.2008³¹, ceea ce determină riscul neautenticității datelor din Registrul patrimoniului public.

³¹ Regulamentul cu privire la Registrul patrimoniului public, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.675 din 06.06.2008 (cu modificările și completările ulterioare).

În rezultatul contrapunerii dărilor de seamă prezentate de către Consiliul raional Hîncești la Agenția Proprietății Publice cu bilanțul executării bugetului autorităților/instituțiilor publice la situația din 01.01.2011, s-a constatat că Aparatul președintelui raionului, primăriile or.Hîncești, comunelor Sărata Galbenă, Onești și Lăpușna n-au reflectat în evidența contabilă patrimoniul transmis în capitalul social la 5 întreprinderi municipale (fondate de acestea) în sumă de 13264,7 mii lei, prin ce nu au fost respectate prevederile art.17 alin.(1) din Legea nr.113-XVI din 27.04.2007 și ale Instrucțiunilor nr.93 și nr. 94.

Urmare confruntării informațiilor prezentate de către CÎS cu datele din darea de seamă privind valoarea patrimoniului public al întreprinderilor de stat/municipale, prezentată de către CR Hîncești la Agenția Proprietăți Publice, la 2 întreprinderi municipale s-au constatat divergențe privind mărimea capitalului social în sumă totală de 1025,7 mii lei (fondator - primăria or.Hîncești). Astfel, la Î.M. "Gospodăria de Aprovizionare cu Apă și Canalizare", mărimea capitalului social a fost diminuată cu 10836,0 mii lei, comparativ cu datele CÎS, iar la S.A. „Amen-Ver” – respectiv, mărimea capitalului social a fost majorată cu 9810,4 mii lei.

De asemenea, s-a constatat că CR Hîncești nu a inclus în darea de seamă datele privind Î.M. "Galbver" (fondator - primăria com.Sărata Galbenă), cu valoarea patrimoniului public gestionat în sumă de 175,8 mii lei. Totodată, primăria com.Sărata Galbenă nu a întocmit acte de primire-predare a fîntînilor arteziene în sumă de 175,8 mii lei, gestionate de către Î.M. "Galbver".

CR Hîncești, timp de 4 ani, nu a virat cota-parte în sumă 100,0 mii lei în capitalul social al Î.M. "Centrul regional de promovare a turismului Hîncești", fondată în baza deciziei din 28.09.2006, prezentînd la Agenția Proprietăți Publice date neautentice privind mărimea capitalului social depus. De menționat că întreprinderea a fost înregistrată la Oficiul teritorial Hîncești al CÎS în lipsa documentelor ce confirmă depunerea de către fondator a cotei-părți în capitalul social, prin ce nu au fost respectate prevederile art.11 alin.(1) lit.d) din Legea nr.1265-XIV din 05.10.2000³². Ca rezultat, din momentul înregistrării pînă în prezent întreprinderea nu a activat, iar fondatorul nu a întreprins măsuri privind lichidarea acesteia.

³² Legea nr.1265-XIV din 05.10.2000 „Cu privire la înregistrarea de stat a întreprinderilor și organizațiilor” (abrogată din 30.05.2008, în baza Legii nr.220-XVI din 19.10.2007).

CR Hîncești nu a ajustat capitalul statutar al Î.M. "Biroul raional Hîncești de proiectări, prospecțiuni și servicii" la valoarea activelor nete în mărime de 18,0 mii lei, capitalul statutar înregistrat la CÎS rămînd neschimbat și constituind 39 lei.

În anul 2010, întreprinderile municipale și IMSP n-au prezentat către fondatori (AAPL de nivelul I și nivelul II), spre aprobare, rapoartele financiare, astfel admițînd derogări de la prevederile Legii nr.436-XVI din 28.12.2006.

Recomandări:

15. AAPL menționate în acest capitol:

15.1. să întreprindă măsuri pentru efectuarea inventarierii integrale a patrimoniului AAPL transmis în administrarea întreprinderilor fondate, înregistrarea conformă a patrimoniului transmis și aprobarea anuală a rapoartelor financiare ale întreprinderilor fondate;

15.2. să asigure întocmirea actelor de primire - predare a patrimoniului în gestiune, corelarea capitalului social cu activele nete ale întreprinderilor fondate și corectarea altor iregularități constatate de audit;

15.3. să examineze oportunitatea lichidării întreprinderilor care nu funcționează timp îndelungat.

• Necesită îmbunătățiri și ajustări procesul de administrare și gestionare a patrimoniului transmis în gestiunea IMSP.

Neînregistrarea, în conformitate cu prevederile art.4 alin.(2) și alin.(3) din Legea nr.1543-XIII din 25.02.1998³³ și ale Legii nr.436-XVI din 28.12.2006, a dreptului de proprietate asupra bunurilor transmise de către CR Hîncești în gestiunea IMSP SR și IMSP CMF a dus la formarea și funcționarea, în perioada ianuarie 2008 - octombrie 2009, a cîte 2 instituții cu același patrimoniu și personal (unele fondate de Ministerul Sănătății, iar altele - de CR Hîncești), care ulterior au fost dizolvate prin deciziile instanțelor de judecată și Ordinul ministrului sănătății din 09.10.2009.

³³ Legea cadastrului bunurilor imobile nr.1543-XIII din 25.02.1998 (cu modificările și completările ulterioare; în continuare – Legea nr. 1543 – XIII din 25.02.1998).

Comisia CR Hîncești de primire a bunurilor IMSP SR și IMSP CMF nu a asigurat includerea în actele de primire-predare din 22.10.2009 a mențiunii privind starea bunurilor transmise, cu stabilirea valorii estimative a acestora, prin ce nu au fost respectate prevederile pct.24 din Regulamentul aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.688 din 09.10.1995³⁴.

³⁴ Regulamentul cu privire la transmiterea întreprinderilor de stat, organizațiilor, instituțiilor de stat, a subdiviziunilor lor, clădirilor, edificiilor, mijloacelor fixe și altor active, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.688 din 09.10.1995 (cu completările și modificările ulterioare; în continuare – Regulamentul aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.688 din 09.10.1995).

De asemenea, pînă în prezent, drepturile asupra bunurilor imobile ale IMSP în valoare totală de 86730,1 mii lei (inclusiv IMSP CMF – 31736,9 mii lei, și IMSP SR – 54993,2 mii lei), transmise la CR Hîncești, nu au fost supuse înregistrării la OCT Hîncești. Totodată, bunurile proprietate publică au fost transmise în gestiunea IMSP în lipsa actelor de primire - predare, prin ce n-a fost asigurată evidența corespunzătoare a acestora.

CR Hîncești nu a asigurat o evidență conformă a bunurilor proprietate publică transmise în gestiunea IMSP din raion. În conformitate cu decizia CR Hîncești din 29.09.2010 "Privind transmiterea în gestiune economică a patrimoniului IMSP Spitalul raional Hîncești și IMSP CMF Hîncești", urmau a fi întocmite contracte de transmitere în comodat a patrimoniului, care pînă în prezent nu sînt întocmite.

Modul de evidență a patrimoniului transmis de CR Hîncești în gestiunea IMSP nu este suficient reglementat. Astfel, deși aceste bunuri sînt proprietatea Consiliului raional, iar evidența analitică a lor urmează a fi ținută la conturile respective, contrar prevederilor art.17 alin.(4) din Legea nr.113-XVI din 27.04.2007, bunurile se înregistrează ca valoare sintetică la contul 135 „Investiții pe termen lung în părți nelegate”, care este destinat ținerii evidenței mijloacelor transmise în capitalul social al întreprinderilor, însă IMSP nu au capital social. De menționat că evidența bunurilor primite de IMSP de la Consiliul raional este ținută nu la conturile extrabilanțiere (pentru bunurile ce nu aparțin instituției), dar la conturile bilanțiere (ca bunuri proprietate a instituției), fiind ținută evidența analitică a acestora și calculată uzura lor. De asemenea, există neconcordanțe între politicile de contabilitate ale instituțiilor bugetare și IMSP, astfel încît la instituțiile bugetare cheltuielile de reparații capitale se reflectă la majorarea valorii de bilanț a fondurilor fixe, iar la IMSP – la cheltuielile curente, fapt ce generează riscul de raportare financiară diferită a situațiilor patrimoniale ale acelorași bunuri de către IMSP și fondatorii IMSP.

Astfel, la situația din 01.01.2011, conform rapoartelor financiare, la IMSP sînt înregistrate bunuri în sumă totală de 103299,1 mii lei (inclusiv: IMSP CMF – 36882,4 mii lei, și IMSP SR - 66416,7 mii lei), cu uzura calculată în sumă de 49500,8 (inclusiv: IMSP CMF – 9535,4 mii lei, și IMSP SR - 39965,4 mii lei), acestea fiind gestionate în lipsa contractelor de comodat.

Auditul a constatat că părți diferite ale aceluiași bun sînt înregistrate în evidență la diferite IMSP. Astfel, IMSP CMF este amplasată în clădirea aflată la evidență la IMSP SR (2405,6 mii lei), iar în

evidența contabilă a IMSP CMF, la contul „clădiri”, sînt reflectate lucrările de reparație capitală a clădirii în sumă de 31,9 mii lei. De asemenea, la IMSP CMF, la contul „mijloace de transport” este reflectată suma de 50,0 mii lei, cota-parte a transferului pentru achiziționarea autoturismului „Dacia Logan”, utilizat de către IMSP SR.

IMSP CMF și CR n-au asigurat integritatea bunurilor materiale și recuperarea prejudiciului în sumă de 49,5 mii lei. Astfel, automobilul „Volkswagen Golf Plus” (anul producerii 2008), în valoare de 198,0 mii lei, a fost deteriorat la 08.11.2008, în urma unui accident rutier (fără a fi posibilă reparația acestuia). O parte din prejudiciu, în sumă de 148,5 mii lei, a fost recuperat de către compania de asigurare, iar pentru prejudiciul nerecuperat în sumă de 49,5 mii lei IMSP CMF nu s-a adresat în judecată către vinovatul de comiterea accidentului (art.1410 din Codul civil³⁵). Totodată, IMSP CMF n-a reflectat în evidența contabilă diminuarea valorii automobilului cu suma recuperată de la compania de asigurare, astfel nerespectînd prevederile art.17 alin.(1) din Legea nr.113-XVI din 27.04.2007, și n-a întreprins măsuri pentru decontarea automobilului. Drept consecință a lichidării IMSP CMF, din subordinea Ministerului Sănătății, automobilul dat a fost transmis, la 22.10.2009, la balanța Consiliului raional, fără a se menționa în actul de primire-predare faptul că automobilul este avariat și nu poate fi reparat. Prin decizia CR Hîncești din 20.08.2010, automobilul a fost casat, neasigurîndu-se recuperarea valorii restante în sumă de 49,5 mii lei.

Recomandări:

16. CR Hîncești și președintele raionului:

16.1. să asigure încheierea cu IMSP a contractelor privind transmiterea în comodat a patrimoniului gestionat de către acestea și înregistrarea drepturilor asupra bunurilor imobile din gestiunea lor;

16.2. să asigure inventarierea patrimoniului real gestionat de către fiecare IMSP în parte, cu eliminarea deficiențelor constatate în evidența contabilă a IMSP;

16.3. să întreprindă măsuri întru recuperarea prejudiciilor cauzate în sumă de 49,5 mii lei.

17. DGF, de comun acord cu IMSP, să elaboreze o metodologie privind evidența patrimoniului gestionat de către IMSP, inclusiv la efectuarea investițiilor capitale, care să asigure conformitatea valorii patrimoniului raional gestionat de către IMSP.

• Necesită îmbunătățiri procesul de gestionare și evidență a patrimoniului public în cadrul Consiliului raional Hîncești și unele primării.

Cu derogare de la prevederile art.4 alin.(3) lit.b) din Legea nr.1543-XIII din 25.02.1998 și pct.3 din Hotărîrea Guvernului nr.683 din 18.06.2004³⁶, CR Hîncești n-a înregistrat la organul cadastral drepturile asupra a 9 bunuri imobile în valoare de 10849,7 mii lei și asupra rețelelor de gaze în valoare de 10411,1 mii lei, aflate la balanța sa. De asemenea, primăria or.Hîncești n-a asigurat înregistrarea drepturilor asupra 11 imobile (clădirile primăriei și ale instituțiilor de învățămînt preșcolar și primar) cu valoarea de 42387,9 mii lei și terenurilor aferente, terenurilor aferente drumurilor locale cu valoarea de 2068,2 mii lei, precum și asupra altor 6 terenuri. Situații similare privind neînregistrarea drepturilor asupra bunurilor imobile s-au constatat și la primăriile com.Sărata Galbenă, com.Cărpineni, s.Ciuciuleni și com.Onești.

³⁶ Hotărîrea Guvernului nr.683 din 18.06.2004 „Despre aprobarea Regulamentului privind modul de transmitere a rețelelor de gaze întreprinderilor de gaze ale Societății pe Acțiuni ”Moldovagaz” la deservire tehnică” (cu modificările ulterioare).

Gazoductul Hîncești-Mereșeni-Sărata Galbenă, cu valoarea de 5289,3 mii lei, a fost transmis de către CR Hîncești primăriei com.Sărata Galbenă (1996,1 mii lei) și primăriei com. Mereșeni (3293,2 mii lei) cu întârziere de 10 luni, nefiind asigurat acceptul consiliilor locale respective de a primi la balanța lor gazoductele. Prin cele menționate, președintele raionului nu a asigurat executarea regulamentară a Deciziei CR Hîncești din 29.07.2010 și, totodată, n-au fost respectate prevederile Regulamentului aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.688 din 09.10.1995 și art.9 alin. (2) lit.b) din Legea nr.121-XVI din 04.05.2007³⁷.

³⁷ Legea nr.121-XVI din 04.05.2007 „Privind administrarea și deținatizarea proprietății publice”.

Auditul a constatat că valoarea gazoductului transmis primăriei com.Mereșeni diferă în diferite documente (în decizia CR Hîncești - 3293,2 mii lei; în actul de primire-predare - 3929,1 mii lei, iar în evidența contabilă a primăriei com.Mereșeni - 3858,1 mii lei), ceea ce denotă o evidență eronată a patrimoniului gestionat de către AAPL din raion.

Primăria com.Sărata Galbenă nu a asigurat păstrarea și protejarea patrimoniului local. Astfel, bunurile imobile cu valoarea de bilanț de 5333,8 mii lei (Clubul Brătianovca – 4432,6 mii lei; cazangeria Sărata Galbenă – 900,8 mii lei) se află în stare deplorabilă, iar în actele de primire - predare a acestui patrimoniu n-a fost specificată starea lor.

Contrar prevederilor pct.46 din Instrucțiunea nr.93, în a.2010, Serviciul contabil al Aparatului președintelui raionului a majorat valoarea mijloacelor fixe cu valoarea cheltuielilor pentru reparații capitale în sumă de 2718,4 mii lei, la obiectele care nu se află la balanța sa (Casa de cultură din or. Hîncești-1503,8 mii lei; Gimnaziul și Grădinița din s.Nemțeni - 372,8 mii lei; Gimnaziul și Grădinița din s.Obileni - 592,5 mii lei; Grădinița din s.Mirești – 249,3 mii lei).

În anul 2010, Serviciul contabil al Aparatului președintelui raionului a raportat neregulamentară cheltuielile privind cotizațiile de membru al Euroregiunii Siret-Prut-Nistru în mărime de 206,0 mii lei, la articolul „Mărfuri și servicii neatribuite altor alineate”, în loc de articolul „Transferuri peste hotare”.

Aparatul președintelui raionului, în perioada anilor 2008-2010, n-a asigurat calcularea și încasarea regulamentară a plății pentru chiria spațiului locativ din cămin, astfel ratînd venituri de 59,1 mii lei, inclusiv de la 9 locatari, în lipsa contractelor de chirie (411 m²) - în sumă de 53,4 mii lei, și de la 3 locatari, ca urmare a diminuării spațiului contractat (50m²) – în sumă de 5,7 mii lei. De asemenea, au fost ratate venituri și în urma privatizării neregulamentară a spațiului locativ.

Nerespectînd prevederile art.17 alin.(4) din Legea nr.113–XVI din 27.04.2007, art. 5 alin.(4) lit. b) din Legea nr. 989-XV din 18.04.2002³⁸ și pct.40 din Instrucțiunea nr.93, Aparatul președintelui raionului n-a evaluat și n-a înregistrat în evidența contabilă terenurile aflate în folosință cu suprafața totală de 15,5 ha.

---

³⁸ Legea nr. 989-XV din 18.04.2002 ”Cu privire la activitatea de evaluare”(cu modificările ulterioare; în continuare - Legea nr. 989-XV din 18.04.2002).

Recomandări:

18. CR Hîncești și președintele raionului:

18.1. să asigure înregistrarea drepturilor asupra bunurilor imobile la organele cadastrale;

18.2. să asigure ținerea regulamentară a evidenței contabile și transmiterea către beneficiarii finali a cheltuielilor pentru reparații capitale;

18.3. să lichideze abaterile și erorile constatate de audit la acest compartiment.

19. Primăria com. Mereșeni să asigure reflectarea conformă în evidența contabilă a valorii gazoductului.

• Nu a fost asigurat controlul corespunzător asupra gestionării activelor nemateriale.

La situația din 31.12.2010, CR Hîncești a admis imobilizarea mijloacelor financiare în sumă de 1441,3 mii lei, pe o perioadă de 4 ani, acestea fiind achitate pentru lucrările de proiectare a trei obiecte, care pînă în prezent nu sînt finalizate și pentru realizarea cărora nu au fost determinate sursele de finanțare respective.

Monumentul de istorie și arhitectură de importanță națională – complexul de clădiri al conacului familiei Mirzoian (Manuc Bei)³⁹ (aflat la balanța CR Hîncești, cu valoarea de 105,8 mii lei) este parțial demolat, iar alte construcții sînt în stare de degradare. Guvernul, prin Hotărîrea nr.1131 din 02.10.2006⁴⁰, a recomandat CR Hîncești, în calitate de beneficiar, să întreprindă acțiunile necesare privind salvagardarea, restaurarea și utilizarea ulterioară eficientă a obiectelor din complexul menționat. Deși a fost elaborată concepția de transformare a acestui complex în locație multifuncțională (Centru de desfășurare a seminarelor regionale și de afaceri, închiriere de birouri și logistică pentru derularea evenimentelor regionale etc.), CR Hîncești n-a aprobat-o. În pofida acestui fapt, Aparatul președintelui raionului a inițiat procedura de achiziționare a serviciilor de proiectare a lucrărilor de restaurare a complexului. Din valoarea lucrărilor de proiectare contractată în sumă de 3100,0 mii lei, a fost achitat un avans de 700,0 mii lei din contul mijloacelor acumulate de la persoanele juridice și fizice, inclusiv în urma maratonului din 10.02.2007. CR Hîncești pînă în prezent nu a aprobat concepția de restaurare a complexului și nu a determinat sursele de finanțare a lucrărilor de proiectare și restaurare, astfel imobilizînd mijloace financiare în sumă de 700,0 mii lei.

---

³⁹ nr.540 în Registrul monumentelor Republicii Moldova ocrotite de stat, aprobat prin Hotărîrea Parlamentului nr.1531-XII din 22.06.1993 (cu modificările și completările ulterioare).

⁴⁰ Hotărîrea Guvernului nr.1131 din 02.10.2006 ”Cu privire la restaurarea complexului de clădiri al

conacului familiei Mirzoian (Manuc Bei) din or.Hîncești”.

Nu au fost determinate sursele de finanțare pentru proiectarea și construcția Centrului de agrement. Astfel, din valoarea contractuală a lucrărilor de proiectare în sumă de 1377,0 mii lei, au fost achitate 656,0 mii lei, care sînt imobilizate timp de circa 4 ani. Cu toate că prin Hotărîrea Curții de Conturi nr.19 din 28.05.2009⁴¹, CR Hîncești a fost atenționat asupra faptului privind achiziția lucrărilor de proiectare, nefiind determinate oportunitatea și sursele de finanțare a acestui Centru, Consiliul raional nu a întreprins măsurile de rigoare, ceea ce a determinat situația cînd antreprenorul lucrărilor de proiectare, în baza titlului executoriu, la 22.08.2011, a încasat suma de 608,0 mii lei.

---

⁴¹ Raportul auditului performanței ”Unele obiective ale Legii privind achizițiile publice nr.96-XVI din 13.04.2007 s-au realizat, dar sînt necesare îmbunătățiri”, aprobat prin Hotărîrea Curții de Conturi nr.19 din 28.05.2009.

Alte cheltuieli ineficiente în sumă de 85,3 mii lei au fost suportate de CR Hîncești în urma inițierii lucrărilor de proiectare a blocului de locuit din or.Hîncești, str.Kogălniceanu 1^a, în lipsa acordului proprietarului acestuia (Consiliul orășenesc Hîncești) de transmitere a blocului la balanța CR Hîncești. Consiliul orășenesc Hîncești, prin decizia din 07.10.2008, a transmis în arendă această clădire nefinalizată în valoare de 646,9 mii lei și terenul aferent cu suprafața de 1,08 ha unui agent economic, cu plata anuală de 18,8 mii lei, însă acesta nu și-a îndeplinit obligațiunile contractuale. Ca rezultat, pînă în prezent lucrările de construcție a blocului locativ nu au fost inițiate nici de către primăria or.Hîncești, nici de către CR Hîncești.

Recomandări:

20. Consiliul raional Hîncești și președintele raionului:

20.1. să asigure elaborarea și aprobarea concepției de restaurare a complexului de clădiri „Manuc Bei”;

20.2. să examineze oportunitatea finalizării lucrărilor de proiectare și să determine sursele financiare pentru finanțarea lucrărilor de proiectare și construcție a obiectelor.

• **Neasigurarea înregistrării regulamentare a drepturilor asupra bunurilor imobile în Registrul bunurilor imobile, lipsa evidenței bunurilor imobile locative și nelocative, lipsa unui control adecvat din partea Consiliului orășenesc Hîncești și primăriei or. Hîncești asupra activității întreprinderilor municipale au dus la pierderea patrimoniului orășenesc.**

AAPL ale or.Hîncești nu au asigurat înregistrarea regulamentară a drepturilor asupra imobilelor în Registrul bunurilor imobile și nu dispun de o informație exhaustivă privind imobilele nelocative (fondul nelocuibil) proprietate municipală, modul de folosire a lor și beneficiarii acestora.

Consiliul orășenesc și primăria or.Hîncești n-au executat pct.4.4. din Hotărîrea Curții de Conturi nr.80 din 02.12.2004⁴², prin care s-a cerut examinarea oportunității păstrării întreprinderilor municipale care practic și-au încetat activitatea. Astfel, deși Î.M. „Regia Autosalubritate, Reparații și Amenajare” (în continuare – Î.M. „Regia Ara”) nu activează din anul 2003, pînă în prezent aceasta n-a fost lichidată. Totodată, Consiliul orășenesc și primăria or.Hîncești n-au întreprins măsuri pentru asigurarea integrității patrimoniului gestionat de această întreprindere.

---

⁴² Hotărîrea Curții de Conturi nr.80 din 02.12.2004 ”Privind rezultatele controlului asupra gestionării patrimoniului, corectitudinii și legalității formării tarifelor la serviciile prestate de Întreprinderile municipale (ÎM): "Apă-Canal" Ungheni, Regia "Apă-Canal" Orhei, "Amen-Ver" Hîncești, "Gospodăria locativ-comunală Căușeni" și Î.S. Direcția de producție "Apă-Canal" Ștefan Vodă în perioada anilor 2002-2003”.

De menționat că statutul Î.M. “Regia Ara” nu corespunde prevederilor pct.10 din Hotărîrea Guvernului nr.387 din 06.06.1994⁴³, la acesta nefiind anexat actul de inventariere a bunurilor transmise în gestiune, iar pentru bunurile imobile nu s-a indicat adresa poștală, suprafața și numărul cadastral, cu anexarea planului terenului.

---

⁴³ Regulamentul-model al întreprinderilor municipale, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.387 din 06.06.1994 (cu completările și modificările ulterioare; în continuare – Regulamentul - model aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.387 din 06.06.1994).

În prezent Î.M. „Regia Ara” nu are administrator, nu dispune de sediu, iar documentele și registrele contabile se păstrează în diferite locații, nefiind transmise la Serviciul Arhivă Hîncești. Nedesfășurînd nici o activitate timp de 8 ani, unicul salariat al întreprinderii este contabilul-șef. Acesta, neavînd încheiat contract individual de muncă, în care ar fi fost stabilită mărimea salariului, în toată această perioadă și-a calculat salariul și, respectiv, impozitul pe venit din salariu, contribuțiile de asigurări sociale și medicale. Astfel, conform raportului financiar al întreprinderii, datoriile privind retribuirea muncii la 01.01.2011 au constituit 31,3 mii lei, iar datoriile privind decontările cu bugetul și asigurările sociale – 1,1 mii lei. În perioada cînd întreprinderea n-a activat, datoriile față de buget au fost stinse prin sechestrarea și înstrăinarea patrimoniului public al primăriei or.Hîncești și al Î.M. „Regia Ara”.

În perioada anilor 2003-2008, IFS pe raionul Hîncești a sechestrat 4 încăperi nelocuibile și un complex de clădiri cu suprafața totală de 1348,1 m², gestionate de Î.M. „Regia Ara”, cu valoarea de 375,2 mii lei. Acestea au fost comercializate prin licitație cu suma de 353,7 mii lei, din care 324,6 mii lei au fost transferate la bugetul public raional, iar 28,8 mii lei - pentru cheltuieli de licitație.

Oficiul de Executare Hîncești al Departamentului de Executare a Deciziilor Judiciare pe lângă Ministerul Justiției, în contul stingerii datoriilor pentru retribuirea muncii a 2 persoane, a sechestrat și a realizat încăperi cu suprafața de 64,8 m², situate în or.Hîncești, str.31 August 8A.

Sechestrarea și realizarea încăperilor gestionate de către Î.M. „Regia Ara” s-au efectuat de către IFS pe raionul Hîncești și Oficiul de Executare Hîncești contrar prevederilor art.115 alin.(2) din Codul de executare nr.443-XV din 24.12.2004⁴⁴, art.199 alin.(1) din Codul fiscal, art.19 alin.(12) din Legea nr.113-XVI din 27.04.2007 și art.18 din Legea nr.426-XIII din 05.05.1995⁴⁵. Astfel, actele de sechestrare au fost semnate doar de către contabilul-șef al Î.M. „Regia Ara”, în lipsa administratorului întreprinderii și a împuternicirilor din partea primăriei or.Hîncești.

⁴⁴ Codul de executare al RM nr.443-XV din 24.12.2004 (cu completările și modificările ulterioare).

⁴⁵ Legea contabilității nr.426-XIII din 04.04.1995 (cu completările și modificările ulterioare). Abrogată la 01.01.2008, prin Legea nr.113-XVI din 27.04.2007.

Patrimoniul orășenesc a fost sechestrat fără a se ține cont de prevederile art.296 alin.(4) din Codul civil și art.75 alin.(3) din Legea nr.436-XVI din 28.12.2006, care stabilesc că proprietatea publică are un caracter inalienabil, imprescriptibil și insesizabil, ceea ce nu permite înstrăinarea, exproprierea și urmărirea acestor bunuri.

Contabilul-șef al Î.M. „Regia Ara” nu a informat primăria or.Hîncești despre sechestrarea și realizarea patrimoniului orășenesc. Contrar prevederilor art.17 alin.(1) din Legea nr.113-XVI din 27.04.2007, pct.9 și pct.10 din Regulamentul aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.500 din 12.05.1998⁴⁶, în lipsa actelor de casare și a acordului Consiliului orășenesc Hîncești, contabilul-șef al Î.M. „Regia Ara” a exclus neîntemeiat din evidența contabilă mașini și utilaje în sumă totală de 194,4 mii lei, aflate în complexul de clădiri din str.A.Mateevici nr.1, sechestrat de IFS pe raionul Hîncești la 04.05.2004.

⁴⁶ Regulamentul privind casarea bunurilor uzate, raportate la mijloacele fixe, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.500 din 12.05.1998 (cu modificările și completările ulterioare).

Fondurile fixe transmise în gestiunea Î.M.„Amen-Ver” (drumuri, trotuare, bazine acvatice, fîntîni arteziene, mijloace de transport, monumente, parcuri), în sumă de 3648,1 mii lei, care fac parte din domeniul public al or. Hîncești, nu sînt înregistrate în evidența contabilă a primăriei or. Hîncești, iar Î.M.„Amen-Ver” nu a reflectat acest patrimoniu la conturile extrabilanțiere în raportul financiar prezentat organelor de statistică.

• Lipsa unei evidențe conforme la primăria or. Hîncești a fondului locativ determină riscul pierderii patrimoniului public și neîncasarea veniturilor în bugetul or. Hîncești.

Nerespectarea de către fondator (primăria or.Hîncești) a prevederilor pct.30 din Regulamentul-model aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.387 din 06.06.1994, Instrucțiunii aprobate prin Ordinul ministrului finanțelor nr.137 din 25.11.1998⁴⁷ și Instrucțiunii nr.94, referitor la controlul asupra activității economico-financiare a întreprinderii municipale și la evidența patrimoniului public (fondurilor fixe), a cauzat neînregistrarea conformă în evidența contabilă și în rapoartele financiare ale fondatorului a mijloacelor fixe (fondului locativ) transmise în administrare Î.M. „Regia Ara” în sumă

de 117685,6 mii lei.

⁴⁷ Instrucțiunea cu privire la evidența contabilă în contabilitățile centralizate din cadrul primăriilor satelor (comunelor), orașelor, aprobată prin Ordinul ministrului finanțelor nr.137 din 25 noiembrie 1998 (cu completările și modificările ulterioare).

Valoarea fondului locativ înregistrat la contul extrabilanțier al Î.M. ”Regia Ara” (117685,6 mii lei) nu a fost diminuată cu valoarea fondului locativ privatizat. Primăria or. Hîncești nu a asigurat formarea asociațiilor de coproprietari în condominiu și nu a transmis acestora în gestiune valoarea clădirilor (cu excepția valorii apartamentelor neprivatizate).

La primăria or. Hîncești lipsește evidența fondului locativ (apartamentelor) neprivatizat. Potrivit informației prezentate de către Î.M. „Regia Ara”, în anul 2006 nu erau privatizate 50 de apartamente. În prezent, din aceste apartamente, la Oficiul Cadastral Teritorial Hîncești nu au fost înregistrate drepturile de proprietate privată asupra a 23 apartamente cu suprafața de 1096,6 m². La situația din 01.01.2011, cu chiriașii din aceste apartamente nu s-au încheiat contracte de chirie și nu au fost calculate și încasate în bugetul or. Hîncești plăți pentru închirierea apartamentelor.

• **Încălcarea procedurilor de autorizare a lucrărilor de construcție de către funcționarii primăriei or.Hîncești, lipsa acțiunilor din partea Inspecției de Stat în Construcții pe raionul Hîncești, precum și efectuarea lucrărilor cu grave încălcări ale normelor tehnice au cauzat distrugerea unei porțiuni de drum public din partea de centru a orașului Hîncești, astfel prejudiciind proprietatea publică cu suma de circa 11,3 mil. lei.**

Factorii de decizie ai primăriei or.Hîncești (primarul, secretarul Consiliului și arhitectul orașului) au eliberat autorizația de construcție nr.42/2009 privind construcția blocului locativ cu spațiu comercial pe str.M.Hîncu 154 contrar prevederilor art.13 alin.(1) din Legea nr.721-XIII din 02.02.1996, în lipsa unui raport de verificare a proiectului de către Serviciul de Stat pentru Verificarea și Expertizarea Proiectelor și Construcțiilor, iar Inspecția de Stat în Construcții, la 18.06.2009, a înregistrat această autorizație, astfel permițând începerea lucrărilor de construcție în lipsa proiectului verificat. Urmare efectuării lucrărilor de excavație, la 11.04.2010 a început procesul de surpare a taluzului (terenului), ceea ce a cauzat, la 12.09.2010, prăbușirea terenului aferent drumului public.

Conform raportului expertizei de stat din noiembrie 2010 privind determinarea cauzelor distrugerii taluzului și a drumului public, s-a constatat că cauzele principale ale prăbușirii terenului sînt executarea lucrărilor în baza unui „proiect” ce nu întrunește calificativele unui proiect etc. De asemenea, expertiza a stabilit că groapa de fundație în starea actuală prezintă un risc major pentru clădirile laterale (IMSP CMF Hîncești, Hîncoop, casă privată cu valoarea de bilanț de circa 3,0 mil. lei), care se află la cîțiva metri de taluzul vertical, precum și pentru partea carosabilă a drumului și comunicațiile de sub drum, iar măsurile de lichidare a consecințelor prăbușirii taluzului și a drumului public urmează a fi efectuate în regim de urgență. În pofida celor menționate, pînă la finalizarea auditului (august 2011) aceste lucrări nu erau începute.

Primăria or.Hîncești nu a întreprins careva măsuri pentru recuperarea prejudiciului adus bunului proprietate publică, evaluat de către Camera de Comerț și Industrie în sumă de 11,3 mil. lei, iar neînceperea lucrărilor de consolidare a terenului menține riscul surpării terenurilor aferente clădirilor aflate lîngă groapa de fundație.

Recomandări:

21. Consiliul orășenesc Hîncești și primarul or.Hîncești:

21.1. să asigure inventarierea patrimoniului public local, înregistrarea regulamentară a drepturilor asupra lor și o evidență conformă a acestuia;

21.2. să asigure monitorizarea permanentă a activității întreprinderilor fondate;

21.3. să determine persoanele responsabile de gestionarea defectuoasă a patrimoniului orășenesc și de prejudiciile aduse, cu întreprinderea măsurilor conform cadrului legal;

21.4. să asigure formarea asociațiilor de coproprietari în condominiu, cu transmiterea în gestiunea acestora a blocurilor locative (cu excepția apartamentelor neprivatizate);

21.5. să examineze oportunitatea calculării și încasării chiriei pentru folosirea apartamentelor neprivatizate;

21.6. să întreprindă măsuri eficiente în vederea restabilirii drumului public.

• **AAPL din raionul Hîncești nu au asigurat gestiunea conformă și evidența fondului funciar public și altor proprietăți publice.**

Oficiul Cadastral Teritorial Hîncești și AAPL din raion n-au asigurat conlucrarea eficientă, precum și finalizarea lucrărilor de delimitare a terenurilor proprietate publică și de înregistrare primară masivă

a terenurilor. Neînregistrarea regulamentară a drepturilor asupra bunurilor imobile și terenurilor din raionul Hîncești determină lipsa unei evidențe a bunurilor proprietate publică, gestionarea lor de către persoane neautorizate, pierderea drepturilor de proprietate, neimpozitarea tuturor bunurilor imobile etc.

În 33 de localități din raionul Hîncești, din cele 63 existente, nu au fost inițiate lucrările de înregistrare primară masivă în intravilanul localităților, ceea ce face imposibilă evaluarea în scopuri fiscale a bunurilor imobile și, deci, impozitarea acestora în modul corespunzător.

Pînă în prezent în raion n-au fost finalizate lucrările de delimitare a terenurilor proprietate publică a statului și a unităților administrativ-teritoriale, prin ce nu s-au respectat prevederile Legii nr.91-XVI din 05.04.2007⁴⁸ și ale Hotărîrii Guvernului nr.1528 din 29.12.2007⁴⁹.

⁴⁸ Legea privind terenurile proprietate publică și delimitarea lor nr.91-XVI din 05.04.2007.

⁴⁹ Hotărîrea Guvernului nr.1528 din 29.12.2007 „Despre aprobarea Programului de delimitare a terenurilor proprietate publică”.

Neînregistrarea drepturilor asupra terenurilor aferente clădirilor aflate în folosința subdiviziunilor Consiliului raional a cauzat vînzarea de către primăria or. Hîncești a unor terenuri cu suprafața totală de 0,172 ha.

Cu derogare de la prevederile art.4 alin.(5), lit.c) din Legea nr.1308-XIII din 25.07.1997, primăria or.Hîncești, pe parcursul anului 2010, a vîndut la licitație terenuri cu suprafața totală de 0,2897 ha, în sumă de 411,1 mii lei, acordînd eșalonarea plății în sumă de 205,6 mii lei pe o perioadă de pînă la trei ani, deși aceasta urma să fie achitată timp de o lună. Aceeași situație s-a atestat în anul 2010 și la primăria s.Ciuciuleni, care a efectuat vînzarea terenurilor cu suprafața totală de 23,0 ha, în valoare de 255,3 mii lei, acordînd eșalonarea plății în sumă de 121,1 mii lei pe o perioadă de pînă la trei ani.

În cadrul primăriei or.Hîncești lipsește evidența calculării și achitării plăților la vînzarea și arenda terenurilor și, respectiv, a restanțelor pentru aceste plăți. Astfel, nu este asigurată planificarea conformă a veniturilor din aceste surse și e imposibil de organizat o monitorizare eficientă a îndeplinirii condițiilor contractuale de către cumpărători și arendași. Conform informației prezentate de către inginerul cadastral al primăriei or.Hîncești la 01.08.2011 pentru contractele de vînzare-cumpărare a terenurilor, încheiate în perioada anilor 2003-2010, restanța constituie 282,1 mii lei, sau 28% din valoarea contractuală (984,1mii lei), din care, restanțele cu termenul de achitare expirat însumează 50,4 mii lei, iar primăria or.Hîncești nu a întreprins măsuri eficiente pentru încasarea acestora.

O evidență conforma a tranzacțiilor cu terenul (vînzarea și arenda) lipsește și la primăria s.Ciuciuleni.

În anul 2010, primăria s.Ciuciuleni n-a revizuit prețurile pentru arenda terenurilor odată cu majorarea prețului normativ al terenurilor, aprobat prin Legea nr.1308-XIII din 25.07.1997, astfel rătăind venituri în sumă de 3,2 mii lei și, totodată, neîncasînd restanțe în sumă de 3,7 mii lei.

Vînzarea terenului agricol cu suprafața de 1,98 ha, conform contractului din 03.12.2010, s-a efectuat de către primăria s.Ciuciuleni cu unele abateri. Astfel, la efectuarea licitației, nu s-a asigurat depunerea de către participanți a unui acout în mărime de 10% din prețul inițial de vînzare a terenului, sau 3,6 mii lei, prin ce n-au fost respectate prevederile pct.15 și pct.17 din Regulamentul aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.136 din 10.02.2009⁵⁰. În procesul-verbal al ședinței de licitație nu este indicată corect data aprobării deciziei Consiliului local privind expunerea terenului la licitație. Deși pe acest teren trec linii electrice de înaltă tensiune de 10 kW ale Î.S. „Moldelectrica” și de 0,4 kW- ale S.A. „Red Union Fenosa”, primăria s.Ciuciuleni a efectuat vînzarea terenului fără a asigura zona de protecție a liniilor electrice, prin includerea în contractul de vînzare-cumpărare a terenului a dreptului de servituție pentru aceste întreprinderi.

⁵⁰ Hotărîrea Guvernului nr.136 din 10.02.2009 „Cu privire la aprobarea Regulamentului privind licitațiile cu strigare și cu reducere”, Anexa nr.1 (cu modificările ulterioare; în continuare - Regulamentul aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.136 din 10.02.2009).

Primăria s.Ciuciuleni n-a transmis cumpărătorului în modul stabilit lotul de pămînt și n-a semnat procesul-verbal de stabilire a hotarelor, după cum prevede pct.36, cap.V din Regulamentul aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.136 din 10.02.2009.

Recomandări:

22. AAPL să efectueze inventarierea exhaustivă a patrimoniului deținut, cu asigurarea înregistrării drepturilor asupra acestuia la organele cadastrale.

23. AAPL de nivelul I:

23.1. să asigure încasarea restanțelor de la arenda și vânzarea terenurilor;

23.2. să asigure o evidență conformă a calculelor, plăților și restanțelor de la arenda și vânzarea terenurilor.

Directorul adjunct al Departamentului de audit III, auditor public S.Știrbu

Echipa de audit:

controlorii superiori de stat, auditori publici:

A. Caramilea

Ig. Țurcanu

V. Matei

A. Dudarencu

[lista abrevierilor](#)

[anexa nr.1](#)

[anexa nr.2](#)

[anexa nr.3](#)